

KÖNYVTÁRI

Híradó

szeptember 1970 október

KÖNYVTÁRI
Híradó
A FŐVÁROSI
SZABÓ ERVIN KÖNYVTÁR KOZLONYE
XIV. évf. 5. sz. 1970. szeptember-október

A FŐVÁROSI SZABÓ ERVIN KÖNYVTÁR ÚJ ÉVKÖNYVE

A Könyvtár 1968/69-es /XIV./ évkönyve sikerekben és megpróbáltatásokban bővelkedő esztendőkről ad számot - tanulmányok és statisztikai adatok, az új szociológiai profil adta problematika, a könyvtárhálózat szakmai és társadalmi tekintélyének, súlyának elemzésével.

A kötet elején található megemlékezések, a könyvtár egykori "nagy" igazgatói emlékének adóznak: Révész Ferenc ünnepi emlékbeszéde Szabó Ervin halála 50. évfordulóján, Tolnai Györgynek - az Évkönyv szerkesztőjének - a Dienes utcai, Dienes László emléktábla leleplezésekor elhangzott emlékező szavai, valamint Révész Ferencnek Hajdu Henrikről készített portréja. Ez utóbbit tartalmi gazdagsága és élőbeszédként ható stiláris fordulatai teszik érdekessé.

Az időközben elhunyt Kóhalmi Bélával készített interjút 85. születésnapján Kovács Csilla. A szabóervini "tanítványok" mottóját idézve, tanítva tanulunk. Kóhalmi többek között szólt a Könyvtárnak az ifjúság kulturális nevelése terén végzett tevékenységéről és röviden kitért kiadvány-politikánkra is.

A "Budapest történetének bibliográfiájá"-t - szép gondolattársítással - a "gyönyörű új Erzsébet hid"-hoz hasonlította.

Négy fejezetre osztva foglalkozik a Könyvtár munkájával az 1968/69. évi jelentés. A központi könyvtáré képet ad a feldolgozó, olvasószolgálati és tájékoztató munkáról, valamint a megjelent bibliográfiákról és egyéb kiadványokról. Képet kapunk propaganda-tevékenységünkről és a kerületi könyvtárak módszertani irányításáról. Megtaláljuk a hálózati könyvállomány alakulására, a beiratkozott olvasókra, a könyv és diafilm kölcsönzésre vonatkozó adatokat. A kerületi könyvtárak rendezvényei látogatottságának alakulásáról is érdekes statisztikai táblázat tájékoztat.

A könyvtár gazdasági tevékenysége c. részéből megtudhatjuk, hogy 1969-ben a dologi kiadások összege 33 %-kal, a könyvbeszerzésé 19 %-kal magasabb volt, mint 1968-ban. 1969-ben 2.970.739 Ft.-ot költöttünk könyvtáraink karbantartására. Ennek kapcsán összesen 52 könyvtárban történt nagyobb, vagy kisebb karbantartási munka. Érdekes az adat, amely a könyvkötő műhelyünk tevékenységéről tájékoztat: a 270.700 Ft. megtakarításból 150.000-et tudtunk olyan könyvek beszerzésére fordítani, amelyek újraköttetése költségesebb lett volna, mint újbóli megvásárlásuk.

A könyvtár szervezeti, személyzeti adataiból megtudhatjuk, hogy a kinevezett dolgozók száma változatlan volt a beszámoló éveiben. Érdekes összehasonlításokra adnak alkalmat "A Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár központjának és hálózatának adatai (1945-1969)" táblázatai.

Ezek szerint például az elmúlt 10 év adataival összevetve azt láthatjuk, hogy az akkori 80 hálózati egységünkkel szemben jelenleg 114 van. A beiratkozott olvasók száma 140.540 volt, míg most 180.826. A kölcsönzött és helyben olvasott kötetek száma az 1959-es 4.660.116-hoz képest 6.710.390-re nőtt. /1968-ig a kerületi könyvtárak a helyben használt kézikönyv és folyóirat-forgalmat nem számították ide./

Számos értékes tanulmány szól könyvtárunk multjáról. Igy Remete Lászlónak a felszabadulás időszakát felelevenítő műve, - amely reméljük egyik bázisa lesz a nagy-sikerű FSZEK története második kötetének. Uray Béla Buda első közművelődési könyvtárának a "6-osnak" a történetét eleveníti fel a könyvtár félévszázados jubileumára. A 7-es számú kerületi könyvtár szerepét is tanulmány mutatja be Angyalföld kulturális életének fejlődése tükrében. Mindkét kerületi könyvtári tanulmány szépen illusztrált. Számunkra igen érdekes volt a 7-es könyvtárról írottakból például, hogy Goldmann György és az ugyancsak mártirhalált halt Földes Ferenc, mint hetedik gimnazista is beiratkozott olvasójuk volt.

Két tanulmány is bemutatja országos viszonylatban is jelentős speciális katalógusainkat. Igy Kápolnainé Molnár Ilona és Nagy Emilné cikke a decimális rendszer bevezetésétől napjainkig tárgyalja a központ földrajzi katalógusát, még a FSZEK hálózatának központi címjegyzékét Németh Mária mutatja be.

Ugyancsak szakozási kérdéssel foglalkozik Arató Józsefné, aki a szociológiai könyvanyag korszerű szakrendszerének kialakításáról szól, valamint H. Drechsler Ágnes, amikor az ismeretterjesztő művek kerületi könyvtárakban történő szakozásának problémáit érinti.

A Budapest képgyűjtemény anyaga - amely mint a "Jelentés"-ben olvashattuk 1969-ben összesen 6333 fotót készített - Novák Tamásné bevezető irásával és válogatásában bemutatja Budapestet a felszabaduláskor és ma korhú, jellegzetes fényképek tükrében.

A Könyvtárnak a felszabadulás óta kiadott munkásmozgalmi tárgy - 85 tétel - kiadványairól állított össze Csomor Tibor és Lakos Katalin másodfoku bibliográfiát. Ballagi Ágnes a kerületi könyvtárakban az olvasás folyamatosságát vizsgálta, míg Ecsedi Klára a fiatalok filozófia iránti érdeklődését a csillagtelepi 46-os könyvtárban. Benkőné Bartha Ilona a gyermek könyvállomány alakulását figyelte az elmúlt évtizedben, Rostás Jenőné pedig a József Attila-lakótelep gyermekolvasóival foglalkozott cikkében.

A Gorkij-centenárium kapcsán Arató Antal a pesterzsébeti könyvtárban a Gorkij művek olvasottságát mérte fel.

A könyvtárosképzés helyét és szerepét könyvtárunk életében Kutas Gizella és H. Drechsler Ágnes írta meg. Az 1967/68-as évi felmérés eredményeként megtudjuk, hogy például a központ könyvtárosai 70 %-ának valamilyen felsőfoku tanintézetben szerzett képesítése van. A szakoktatás eredményeit és problémáit is elemzik, végül megtudhatjuk jelenleg könyvtárunkból az ELTE könyvtárszakára 18-an, Marxizmus-Leninizmus Esti Egyetemre ugyanennyien, középfoku szaktanfolyamra 28-an járnak.

Végül munkatársaink szakmai, tudományos és társadalmi munkásságáról is képet kapunk, amely a köztudottnál is tartalmasabban tárja fel dolgozóinknak a tudományos és társadalmi életben betöltött - munkaidőn túli szerepét.

Lakos Katalin

Az 1970/71-es továbbképzési terv

Erre az időszakra az alábbi továbbképzési formákat tervezzük:

I. Állami ideológiai oktatás a budapesti népművelők továbbképzésére

II. Közös művelődési előadások

1. Ifjúságpolitikai kérdésekről
- * 2. Az egyén és a társadalom kölcsönhatásának problémája a szocializmus építésének jelenlegi szakaszában;
3. A párizsi kommün;
4. Művelődésügyi konferenciák után;
5. Nagy városi nyilvános könyvtárak és feladataik.
Konferenciát szervezünk a csillaggal jelölt előadás anyagából kb. 60 könyvtáros számára.

III. Tanfolyamok

1. Könyv- és irodalomismeret /kerületi könyvtárosok és bibliográfusok számára/
  - a./ Az Európa Kiadó lektorai a közelmúltban kiadott és a jövőben megjelenő könyvekről
  - b./ Engels időszerűsége /Születésének 150. évfordulója alkalmából/
  - c./ Filmesztétika
  - d./ Pszichológia, szociálpszichológia
  - e./ Mai lengyel irodalom
2. Szociológiai előadássorozat
6 előadás a központi könyvtár illetékes dolgozói részére
3. Gyermekpszichológiai előadássorozat
2 előadás kerületi könyvtárvezetők és gyermekkönyvtári dolgozók részére
4. Gyermekkönyvtáros továbbképzés
A gyermekkönyvtárosok szervezett továbbképzését a KMK egyéves tanfolyama biztosítja. Ezen 12 munkatársunk vesz részt.
5. Alapfoku könyvtárosi tanfolyam részfoglalkozásu könyvtárosoknak
6. Központi és kerületi raktárkezelők és kisegítők részére
Tájékoztatók időszerű kérdésekről

IV. Szakmai viták, tapasztalatcserék, előadások

1. Felnőtt- és vegyes könyvtárak vezetőinek, illetve a felnőttkönyvtári munkatársaknak:
  - a./ A tájékoztatómunka helyzete. A középiskolások tanulmányainak segítése, különös tekintettel a fizikai dolgozók gyermekeivel való foglalkozásra
  - b./ Az állományösszetétel alakulásának újabb problémái
  - c./ A Bibliográfiai osztály tájékoztatója munkájáról
2. A könyvtárosok csoportjainak:
  - a./ Szakmai kiadványok vitája
  - b./ Az olvasó-portré készítés tapasztalatai
  - c./ Kiadók és könyvtárosok találkozási
3. Könyvtárvezetőknek és a feldolgozó munkával, katalógusszerkesztéssel foglalkozóknak:
  - a./ A katalógusszerkesztés új problémái. Előadás és konzultáció
  - b./ Az állománynyilvántartás új rendjéről, tanfolyamszerű csoportokban
4. Ifjúsági felelősöknek, körvezetőknek
  - a./ A fiatalok könyvtári nevelésének tapasztalatai 1968/69.
5. Gyermekkönyvtárosoknak:
Szakmai viták, tapasztalatcserék
  - a./ Az állományelemzések tanulsága /Tapasztalatcsere értekezlet/
  - b./ Olvasószervezési tapasztalatok

Hospitálások

- a./ Részvétel osztályfőnöki órán /A könyvtár és az iskola/
  - b./ Könyvtárbemutató környezetismereti órán
  - c./ Pályaválasztási csoportos foglalkozás
6. A Nyilvános Szolgálat munkatársainak
Kézikönyvek és folyóiratok rendszeres ismertetése
7. A Budapest Gyűjtemény munkatársai számára
Pogány Frigyes előadása Budapest műemlékeiről
8. A Bibliográfiai osztály munkatársai részére
Szakmai vita a perspektivikus bibliográfiai terv előkészítésére a KKO bevonásával
9. A könyvtár új munkatársai részére
Szervezett könyvtárlátogatások a Központi Könyvtárban

V. Tanulónapok felhasználása

- a./ Az igazgatóság, a KKO, a központi osztályvezetők és a kerületi könyvtárvezetők javasolta szakirodalom, cikkfordítások és folyóiratcikkek olvasása és megbeszélése
- b./ Tanfolyamok
- c./ A kötelező állami oktatás és a közös művelődési előadások kijelölt anyagának szemináriumi feldolgozása
- d./ A szakmai viták írásos anyagának tanulmányozása, megbeszélése a kerületi könyvtárakban
- e./ Szakmai viták, könyvtárvezetői és információs értekezletek
- f./ A kerületi könyvtárakban rendszeresített közös kerületi könyvismertetések

A ZENEI KÖNYVTÁRAK NEMZETKÖZI SZÖVETSÉGÉNEK LIPCSEI KONGRESSZUSA

Az AIBM (Association Internationale des Bibliothèques Musicales) 1970-ben Lipcsében tartotta kongresszusát.

A Zenei Könyvtárak Nemzetközi Szövetsége (AIBM) 1952-ben kezdte meg működését. A szervezet elsődleges célja, hogy kiépítse e könyvtárak együttműködését az egész világon. Ennek megvalósítására a következő nemzetközi munkabizottságok és tagozatok alakultak:

- 1./ Nyilvános könyvtárak tagozata
- 2./ Tudományos könyvtárak tagozata
- 3./ Rádiókönyvtárak
- 4./ Fonotékák és diszkotékák

- 5./ Információs központ
- 6./ Feldolgozó munkák bizottsága (Katalogizálási és osztályozási albizottsággal)
- 7./ Datálási bizottság
- 8./ RILM bizottság (Répertoire Internationale de la Littérature Musicale)
- 9./ RISM bizottság (Répertoire International des Sources Musicales)
- 10./ A Fontes Artis Musicae (Az AIBM folyóirata) szerkesztőbizottsága

Az AIBM-nek ma már minden földrészen vannak nemzeti csoportjai vagy egyéni tagjai. Európa és Észak-Amerika valamennyi országában működik nemzeti csoport (két kis állam kivételével) és a taglistán ott szerepel Ausztrália, Algéria, Brazília, Dél-Afrikai Köztársaság, Fülöp-szigetek, India, Irán, Japán és Új Zéland is.

Az AIBM elnökségének régebbi terve, hogy egyik közgyűlését Budapesten tartsa meg a szervezet. A lipcsei kongresszuson tárgyalta a vezetőség annak a lehetőségét, hogy az 1974-es közgyűlést a magyar nemzeti csoport szervezze. A döntés ez év őszén születik. Jó szervezés esetén 280-300 résztvevővel számolhatunk. Az esemény jelentősége és a várható résztvevők száma jól mutatja, hogy milyen hatalmas feladat várja a magyar zenei könyvtárosokat. A közgyűlés megrendezésének első feltétele az volt, hogy a zenei könyvtárosok szervezett csoportba tömörüljenek. Dr. Pethes Iván (OSzK) fáradhatatlan szervező munkájának eredményeként, márciusban megalakult a Magyar Könyvtárosok Egyesülete keretében a Zenei Tagozat, melynek egyik célja az AIBM magyar nemzeti csoportjának létrehozása. A szekció biztosítja országon belül a zenei könyvtárak együttműködését és annak lehetőségét, hogy hivatalosan is bekapcsolódhassunk a nemzetközi egyesületek munkájába.

Az első jelentős feladat a lipcsei utazás megszervezése volt. A munka eredményeként a kongresszuson kilenc könyvtáros képviselhetette a magyar zenei könyvtárakat. (A népi demokráciák közül a magyar csoport volt a legnépesebb).

Számomra az intézet vezetősége tette lehetővé, hogy a kongresszuson részt vehessek.

Az elmúlt év őszén levelet kaptam Dr. Alfons Ott-tól, az AIBM Nyilvános Könyvtárak Szekciójának vezetőjétől, amelyben felkér, hogy bizottsági tagként vegyek részt a tagozat munkájában. Jelölésemet az amsterdami kongresszuson határozták el. Az Intézetvezetőség jóváhagyásával vállaltam a megtisztelő feladatot. Dr. Ott levelében ismertette a lipcsei ülésprogramtervét és azokat a témaköröket, melyeknek megvitatása, kidolgozása a mi bizottságunk feladata lesz. A tél folyamán kialakult a kapcsolat a bizottság tagjai között és megkezdjük az előkészítő munkát.

Elnök: Manfred Willfort, Essen

Bizottsági tagok: Herta Schetelich, Leipzig

Charlotte van der Pot, Amsterdam

Elizabeth Hartman, Philadelphia

Szalai Ágnes, Budapest

Márciusban kidolgoztam egy javaslatot, melyet eljuttattam a szekció vezetőségének. Hamarosan megérkezett a válasz, javaslatomat a kongresszuson napirendre tűzik.

A magyar delegáció június 10-én érkezett Lipcsébe. Az ünnepélyes megnyitót, - melyen a Világhírű Gewandhaus Bach-zenekara működött közre, - az Alte Börse gyönyörű copf-stilusu épületében tartották. A megnyitó után megkezdődtek a kongresszus 9 bizottságának ülései. Delegációnk tagjai elsősorban azokon az üléseken vettek részt, melyeknek programja könyvtári munkánkhoz legszorosabban kapcsolódott, de mindnyájan igyekeztünk megismerkedni minél több tagozat tevékenységével.

Az elnökségi ülés jelentős eseménye Galina Koltüpina asszony hozzászólása volt, melynek során ismertette a szovjet zenei könyvtárak helyzetét, munkáját, és bejelentette, hogy még ebben az évben 20 tagkönyvtárral megalakul az AIBM Szovjet Nemzeti Bizottsága. Beszámolója azért is rendkívül fontos volt, mert az AIBM történetében először vettek részt szovjet könyvtárosok. A Nyilvános Könyvtárak Szekciójának ülésén határozatot hoztunk egy világ alapanyag katalógus létrehozására, mely magába foglalná minden tagország zenei könyvtárainak könyv-alapanyagát. Ez a nyomtatott világekatalógus - melyet minden tagkönyvtár megkapna - állandó tájékoztatást biztosítana mind a könyvtárak szerzeményezési munkájáról, mind a világ zenei könyvkiadásáról. Ezen az ülésen került sor az én hozzászólásomra is. Javasoltam, hogy szervezzük meg könyvtáraink ajándék-fölbőspéldány cseréjét. Részletesen ismertettem elképzelésemet a csere lebonyolításáról. Elmondtam, hogy több lengyel és cseh könyvtárral már megszerveztem a csere-kapcsolatot, mely minden partner számára nagyon hasznos volt. Javaslatomat az elnökség elfogadta. Elsőnek az amsterdami, philadelphiai és berlini könyvtárosok jelentették be részvételüket a csere-hálózatban. Hozzászólásom után bemutattam az ülés résztvevőinek a Szabó Ervin Könyvtár Zenei Gyűjteményének négy gyarapodási jegyzékét. A szekció elnöksége elismerően szólt a kotta- és könyvanyag összetételéről, a kézikönyvtár gazdagságáról és a jegyzékek anyagát alkalmasnak találta a World Standard Catalogue számára.

Az Osztályozási Bizottság ülésén a vitát a bizottság vezetője, Dr. Pethes Iván vezette. A munka során döntés született arra, hogy kidolgozásra kerül az új egyetemes zenei osztályozási rendszer, melynek alapja a Flexibilis Zenei Osztályozás.

Az öt munkanapon a 9 bizottság sok szakmai problémát vitatott meg és javaslatokat fogadott el, melyeknek kidolgozása az albizottságok feladata lesz.

A magyar delegáció tagjai több szekcióban képviselték a hazai zenei könyvtárakat és együtt örültünk értékes hozzászólásaik eredményének és szakmai sikerének.

Sok hasznos órát töltöttünk a tudományos könyvtárak és a fonotékák bizottságának ülésein is, melyek gyarapították szakmai ismereteinket, betekintést adtak a világ zenei könyvtárainak munkájába. Sokat tanultunk a hivatalos programon kívüli véleménycserékből is, amikor az előadások szünetében, vagy a fehér asztalnál alkalmunk nyílt megismerkedni és elbeszélgetni külföldi kollégáinkkal.

Ragyogóan szervező lipcsei vendéglátóink változatos, magasszintű programot biztosítottak számunkra. Az Operaházban meghallgattuk Csajkovszkij Az orléans-i szüz című operáját, a Tamás-templomban gyönyörű orgonahangversenyt rendeztek a kongresszus résztvevőinek. Meglátogattuk a Bach-Archivumot és a világ legrégebbi hangszermuzeumát. Megismerkedtünk a Deutsche Bücherei európa-hírű gyűjteményével és nagyszerű könyvtár-technikai eszközeivel.

A kongresszus záróülésén a szekciók vezetői rövid összefoglaló beszámolókat tartottak a bizottságok munkájáról. Valamennyien elismeréssel beszéltek a magyar küldöttek aktív részvételéről. Ezután Vladimir Fédorov, az AIBM elnöke megtartotta záróbeszédét. Június 16-án a kongresszus résztvevői egynapos kirándulásra Drezdába utaztak, ahol megtekintették a város műemlékeit és a Zwinger világhírű képgyűjteményét, majd a történeti emlékekben gazdag moritzburgi vadászlakban bucsuvacsorán köszöntek el egymástól. Sokat tanultunk Lipcsében. Értékes, fontos kapcsolatokat építettünk ki külföldi kollégáinkkal, tájékozódunk szakmai eredményeikről és problémáikról. Megismertük az AIBM munkáját, az eddig elért nagyszerű eredményeket. Tapasztalatainkat könyvtári munkánk minden területén hasznosítani tudjuk.

Szalai Ágnes

Tapasztalatcserén Varsóban

A Fővárosi Tanács és a Varsói Városi Tanács közötti kulturális egyezmény keretében augusztus végén Hiripi Lajosnéval egyhetes tanulmányuton voltunk Varsóban.

Feladatunk a Városi Könyvtár és a városi könyvtárhálózat tanulmányozása volt.

A meglátogatott könyvtárakban szerzett tapasztalatok és a Városi Tanács Művelődési Osztályán kapott tájékoztatás alapján arról győződünk meg, hogy az arra illetékes szervek megkülönböztetett figyelemmel foglalkoznak a könyvtárüggyel, mert elismerik annak semmi mással nem helyettesíthető közművelődési munkáját.

Ez a tény megmutatkozik a könyvtárhálózat fejlesztésében, annak anyagi ellátottságában, a könyvtárak és könyvtárosok erkölcsi megbecsülésében.

A város által adományozható kitüntetésekben a Városi Könyvtár, mint intézmény és az egyes dolgozók is többször részesültek. Van például olyan kitüntetés, amely viselőjének automatikusan 25 %-kal felemelt nyugdíjat biztosít. A Városi Tanács ezzel a kitüntetéssel már több könyvtárost jutalmazott.

A könyvtárakkal való ismerkedést a központi könyvtárban kezdtük. Itt Czumt aligazgató és a könyvtár különböző osztályainak vezetői fogadtak minket. Az aligazgató ismertette a központi könyvtár és a hálózat felépítését és legfontosabb adatait. A tájékoztató után megtekintettük a könyvtár néhány osztályát és olvasótermét. Ezt követően megnéztük "különlegességüket", a Gyermekkönyvek muzeumát. Ebben a gyűjteményben - a harmincas évekig visszamenően - megtalálható a lengyel nyelven megjelent gyermekirodalom.

Hosszabban időztünk a kerületi könyvtárak problémáival foglalkozó Módszertani Osztályon. Felépítése hasonló a miénkhez. Külön felnőtt és gyermekcsoport működik. A módszertani és propaganda munka is hasonló elvek alapján folyik. Az állománygyarapítás terén viszont több feladat hárul az osztályra. Az újonnan megjelenő kiadványok osztályozását, címfelvételezését és annotálását is ők végzik. Továbbá kidolgozzák az egyes könyvtárak részére beszerzésre javasolt példányszámot.

A felnőtt csoport két munkatársa kizárólag a szakszervezeti könyvtárak szakmai irányításával foglalkozik - ugyanis ennek a hálózatnak nincs központi irányító szerve.

A városi könyvtárhálózat felépítésében a decentralizáció elve érvényesül. Minden kerületben működik egy kerületi hálózati központ - élén a kerületi igazgatóval. A kerületi igazgató feladatköre rendkívül összetett, az egyes felnőtt és gyermekkönyvtárak, az önálló olvasótermek vezetői az ő közvetlen beosztottai. A szakmai irányító munkája mellett, ő dönt személyzeti ügyekben és a kerületi tanácstól kapott költségvetés kerületen belüli felosztásáról és felhasználásáról is intézkedik.

A kerületi hálózat felépítésének szemléltetésére egy példa: "Észak Prága" kerület hálózatában 27 könyvtári egység működik, a kerület központi könyvtárát is beleértve: 18 felnőttkönyvtár, 2 ismeretterjesztő és tudományos olvasóterem, 6 gyermekkönyvtár és olvasóterem és 1 letéti központ. A letéti központ feladata a kisebb üzemekben, hivatalokban, lakóbizottságoknál működő "könyvtári pontok" könyvellátása. Itt a kölcsönzést társadalmi munkások végzik. A kerület könyvállománya 262 000 kötet. A beiratkozott olvasók száma 26 000. A kerület lakossága 150 000 fő.

A kerületi központokon kívül ritka a négy-öt dolgozónál nagyobb létszámú könyvtár, leggyakoribb a két három fővel dolgozó egységek viszont egymástól nem nagy távolságra hálózák be a kerületet. Természetesen Varsóban is vannak könyvtári fehér foltok, ezeket a már említett "letéti pontok"-on kívül bibliobusz látja el.

A könyvtárak általában egységesen délután 2-7-ig, szombaton 9-2-ig tartanak nyitva. Szerdán a kölcsönzés szünetel; ilyenkor folyik az adminisztrációs munka és a szakmai továbbképzés. Beiratkozási díj nincs. Kölcsönzésük a miénkhez hasonló: tasakos lejáratú rendszer. Az anyag feltárása betű és szakkatalógusban történik. A könyvek az egész hálózatban szabadpolcon vannak. A szépirodalom élén kiemelten áll a lengyel irodalom. A többi nemzet irodalmát és az ismeretterjesztő anyagot az Egyetemes Tizedes Osztályozás szerint csoportosítják.

A gyermekkönyveket korcsoportok szerint helyezik el. /Korcsoportok: 7 éven aluli, 8-10, 11-13 és 14-15 évesek/ A fenti besorolást a Módszertani Osztály gyermekcsoportja végzi, de a gyermekkönyvtáros saját olvasóinak fejlettségi szintjéhez igazodva feljebb, vagy lejjebb sorolhat egyes műveket.

A gyermekkönyvtárakban az olvasótermen kívül klubszoba is található. Több könyvtárban működnek szakkörök, gyakran hívnak meg előadókat, írókat, művészeket.

Egy másik kerületben látogatásunk célja az olvasótermek tanulmányozása volt. Az ottani központ épületében két olvasóterem működik; külön a felnőttek és külön a serdülők részére. A felnőttek olvasótermében 76 férőhely van. A 4000 kötetes szabadpolcos kézikönyvtárban a tudományok minden ága megtalálható.

Az egyes szakterületekben való elmélyedést az olvasóteremhez csatlakozó 20 000 kötetes raktári állomány biztosítja, ahol gazdag folyóiratállomány is rendelkezésre áll. /Régi bekötött évfolyamok is./

A 12-18 éves ifjúság igényeit a 40 férőhelyes olvasóterem elégíti ki. Itt is nagyon gazdag a kézikönyvtári állomány. Az elmélyültebb kutatásra a felnőttek raktára is igénybe vehető.

A varsói könyvtárügy egyik legnagyobb eredménye, hogy a város területén 12 hasonlóan jól felszerelt olvasóterem áll a legteljesebb nyilvánosság rendelkezésére.

A könyvtárakkal szemben tapasztalt megbecsülés és szerető gondoskodás mellett az olvasótermi hálózat volt az, aminek egy kis részét szerettük volna "magunkkal hozni".

Vukán Viktória

Varsói Mozaik

Vukán Viktória az előző cikkben beszámolt varsói utunk szakmai tapasztalatairól. Engedtessek meg nekem, hogy én a személyes élményekből szedjek össze néhányat.

Előljáróban annyit: augusztus 21-én, pénteken tudtuk meg, hogy utazásunk dátuma hétfő, augusztus 24. Fejvesztett készülődés, kapkodás. Szombaton közli velünk a Fővárosi Tanács, hogy amennyiben nem tudnánk, a fővárost képviseljük. Jó, most már ezt is tudjuk.

Az utazás előtt minden összeesküdött ellenünk, hogy kedvünket szegje. Zuhogó eső, késve induló, zsufolásig tömött repülőtéri busz. Az utlevélvizsgálatnál olyan sor, mint az ötvenes években a hentesüzletekben. A gép egy órás késéssel száll fel, alig akad helyünk.

Mindezek után csökkent reményekkel és könyvtári kiadványokkal megtömött szatyrokkal baktattunk a varsói repülőtér kijáratára felé. Ha nem vár ránk senki, mi lesz velünk a nagy lengyel éjszakában? A forgóajtón túl észrevettünk két férfit egy-egy vörös szegfüsökörrel és egy harmadikat Budapest jelvénnel. Megbököm Vikit: "Csak nem?"

Csak igen. A fogadóbizottság a tolmáccsal együtt minket yárt. Ettől a pillanattól kezdve elutazásunkig a Varsói Tanács vendégei voltunk, élveztük a mindenre kiterjedő vendégszeretetet.

Vendéglátóink arcképvázlata:

Durmaj elvtárs, a Városi Tanács Művelődési Osztályának vezetője. Nagy darab, jó kedélyű ötvenes férfi. Nagyon közvetlen ember. Csak véletlenül, elutazásunk előtt tudtuk meg, a lengyel népművelés egyik szaktekintélye, magas beosztású pártfunkcionárius.

Czmut könyvtári aligazgató. Alacsony, szőke, oszöndes ember. Keveset szöl, annál alaposabban figyel meg mindent.

Védöangyalunk, Aleksandra Wiencek, a Városi Tanács könyvtári és kiadói felügyelője, varsói tartózkodásunk alatt állandó kísézőnk. Apró, barna nő, kecses, mint egy kis baba. Lankadatlan buzgalommal szervezte részünkre a színház- és muzeumlátogatásokat. Kedvünkért még tolakodni is hajlandó volt, amit önmagáért semmi szin alatt nem tenne meg. Sajat zsebéből állandóan apró ajándékokkal lepett meg minket.

Bárdos ur, a tolmácsunk. Buápestről Varsóba nösült vasuti mérnök. Pesti Osztap Bender (nyakonöntve varsói mártással). Szenzációs beszélőkéje van, meg kell hagyni, lengyelül is. Többször értésünkre adta, hogy mi csak olyan "osztályonaluli" delegáció vagyunk, társaságunkban még ki- illetve berugni sem lehet tisztességesen.

Pan Kopecky gépkocsivezető. Gombócfejü fiatalember, igen öntudatos pilóta. Az országuton a rendőrség gyorshajtás miatt leállította, mire felháborodva tiltakozott, mondván, hogy magasrangu külföldi delegációt visz. (Bárdos ur vidoran közölte velünk, hogy ha nem vettük volna észre, ez a megtisztelés csekélységünkre vonatkozik.) A rendőrök rezignáltan legyintettek, pan Kopecky pedig büszkén /és gyorsan/ tovahajtott.

Mi tünt fel Varsóban?

A Visztula észak felé folyik. Nahát, hogy tehet ilyet egy folyó! Jólnevelt viz, mint a Duna, csak dél felé iparkodhat.

Mindenütt uj házak, az egész város uj. Kollégáink közül már sokan jártak Varsóban, azoknak üzenem, hogy azóta is változott a város, mivel napról-napra épül. A Marszalkowska és az Aleje Jerozolimskie kereszteződése felturva, most készítik az aluljárót. Gyengébb fantáziájuk szives emlékezetébe idézem a Blaha Lujza téri építkezést.

Az uj lakótelepek külseje egyáltalán nem egyhangu. A varsói építészek ugyanis felfedezték, hogy nemcsak kockát és téglaidomot ismer a geometria. Kör és legyező-, továbbá sokszög alapu épületek izgalmasan változatossá teszik a városképet. Közbe mindenütt rengeteg zöldterület.

Piros a villamos, a troli, az autóbusz. Felszállás középen, leszállás elől - hátul. A szabályt csak a magyar turisták tartják be. (Az ember csak otthon rendetlenkedik) Villamosutazásra egyébként csak reggel és este került sor, amikor szabaduszők voltunk. Napközben pan Kopecky fuvarozott minket.

A varsói emberek ..... Kedvesek, barátságosak, szörnyü kiejtéssel elnyögdécselt lengyel-cseh-ország keverékemet megértő kedvességgel fogadták.

Lengyel-magyar barátság... Mai napig is létezik, de.... Sajnos, nem egy honfitársunk visszaél ezzel. Visszafelé Katowicében felszállt a vonatra egy jóltáplált hazánkfia, rosszulléttel küszködő sovány nejét, továbbá nyolc nagyméretü csomagot vonszolva. Szó nélkül letelepedett a számozott helyre. A később érkező, helyjegyes lengyel házaspár csak erélyesen tudta eltávolítani őket. Az ilyen, egyébként nem ritka esetek, továbbá az olcsó lengyel ágynemü ellen intézett roham, nem járul hozzá, hogy a fiatalabb nemzedék is olyan rokonszenvet érezzen irántunk, mint a háborut átélt idősebbek.

A háboru ... Hát igen, a II. világháború, a megszállók elleni harc emléke ma is elevenen ható erő. A legfiatalabbak tudatába is beleivódott. A varsói Klasszikus Színház régóta futó műsora a "Ma este ne várj rám" című, partizándalokból összeállított darab. Tualjdönképpen nincs is meséje, az egész pantomimjátékok laza füzéréből áll, amelyek a dalokat megelevenítik.

A külföldinek, aki a szöveget nem érti, csak érzi, érdekes és elgondolkoztató. A hazai közönség számára megrázó, felkavaró élmény. Viki mellett egy kislány végigzokogta az előadást. A szünetben nem egy könnyes szemű, idősebb embert láttam, háborus kitüntetésekkel, a régi hadsereg kopott egyenruhájában.

Fiatalság: inkább csak szombat este nyüzsög. Nem szereti egymást olyan belterjes nyilvánossággal, mint nálunk.

Huligánok: volt belőlük, de már csak kevés van. Egyet láttunk, fekete szakállal, piros női kalappal, külföldi volt. Állítólag nemcsak a meggyőzés eszközével számolták fel őket.

Divat: sok a maxi. Sajnos.

Legszebb emlékeink:

Csávargás az óvárosban.

A wolai kerületi könyvtárak szép, fiatal és lelkes igazgatónője, Krystyna.

A könyvtárakban kötelező posztópapucs, amellyel az olvasók fényesre csoszogják a parkettát. A gyógyszerárban egy asszony, aki aprópénzzel kíségetett minket. A reggelire kapott csirke, a világ legfinomabb gombamártásával.

Elutazásunk: a pályaudvarra a zuhogó eső ellenére mindenki kijött, akivel kapcsolatban álltunk, hogy elbucsuzzék tőlünk.

Hiripi Lajosné

"FONTOS, HOGY A FIATALOK ÖNÁLLÓ TEVÉKENYSÉGI KÖRT KAPJANAK"

(Beszélgetés Bacsa Andrásnéval, a 12-es könyvtár vezetőjével)

- A könyvtári közéletben érdekes felszólalásaidra gyakran felfigyelünk. Mielőtt "kivallatnálak" néhány aktuális kérdéssel kapcsolatban a munkádról, szeretném, ha mondanál valamit magadról, eddigi pályafutásodról.

- Husz éve dolgozom a népművelés területén. Régi vásárhelyi majolikás családból származom. Magam is majolikafestő voltam, talán nem is utolsó. A híres néprajzos Kiss Lajos is biztatott, bátorított egykor. A háboru utáni évek azonban nem kedveztek ennek a mesterségnek, s nagyon kapóra jött, hogy 1950-ben népművelési iskolára küldtek. Ezt elvégezve, a Csongrádmegyei Tanács Népművelési Osztályán lettem előadó, néhány év múlva pedig osztályvezetőhelyettes.

1957 után a Megyei Könyvtárban dolgoztam. Időközben férjehez mentem és követtem férjemet Budapestre. 1959 óta vagyok a Szabó Ervin Könyvtárban; először a 25-ös könyvtárban dolgoztam. 1960-tól 1970 elejéig a rákoskeresztúri 36-os könyvtárat vezettem, 1970 februárjában lettem a kőbányai 12-es könyvtár vezetője.

- Tagja vagy az Igazgatósági Tanácsnak. Mi a véleményed e testület munkájáról?

- Jó részt venni benne, az ember így nemcsak kerületi szinten látja a dolgokat, a problémákat, nehézségeket. Csak míg régen túl sűrűn ültünk össze, most túl ritkán. A munka főleg információs jellegű. Javaslatok tételére azonban van mód, magam is tettem ilyet a tervekészítés során, ami meg is valósult: a fiókkönyvtárak munkájának felülvizsgálásáról.

- Mint tanácstag, mi a véleményed a fluktuációról?

- Véleményem szerint nemsokára megszűnik. Sokféle ^{ok} miatt hagyják el munkatársaink a könyvtárat, s nem mindenkit itélek el. Elképzelhető, hogy az illető könyvtáros a tehetségét máshol jobban tudja kamatoztatni, vagy nyomós családi okai vannak. Kedvező változásokat is látok. Többen, akik magasabb fizetés miatt távoztak, készülnek vissza. Hiányzik nekik a mi könyvtárunk családias légköre, sokszínű olvasóközönsége. A szűkebb üzemi könyvtárosi, vagy pedagógusi munkakör nem elégíti ki szakmai ambícióikat.

- Csak anyagi kérdés tehát a munkaerővándorlás, és ha többet fizethetnénk, minden megoldódna?

- Egyáltalán nem. Könyvtártechnikai okai is vannak. Könyvtáraink nagyrésze elavult, korszerűtlen. A könyvtáros nem lát olyan perspektívát, mint például a szép, új, modern vidéki könyvtárakban. Szeretné, hogy igazán könyvtáros lehessen és munkaideje nagy részét ne kösse le a fizikai munka.

- És mi a véleményed a munkafegyelméről?

- Saját környezetemben nincs hiba ebben. Kollegáim, beosztottjaim régi könyvtárosok, kötődnek a könyvtárhoz, tudnak, szeretnek dolgozni. S ahol megvan a szakmaszeretet, a könyvtárszeretet, ott szerintem munkafegyelmi probléma nincs. S ha a fiatal is szert tesz erre, vele sem lesz baj.

Az úgyszeretet alapja a jó kollektíva is, ezért fontos, hogy egymással összeférő emberek kerüljenek együvé. A fő összekötőszerepet a munka játssza, de a személyes rokonszeny is fontos. Itt merül fel ismét az elavult könyvtártechnika kérdése. A rutinmunka szükséges, de néha nagyon unalmassá válik. Kellenek az ösztönző célok, különösen a fiataloknak.

- Csak a fiataloknak?

- Nemcsak nekik, de nekik különösen. Fontos, hogy önálló tevékenységi kört kapjanak, s megmutathassák, mit tudnak. Én megyei népművelő koromban még a megyei titkár asztalára is odacsaptam, amikor nagyon el akartam érni valamit.

- Mit szólnál hozzá, ha most a te asztalodat vernék?

- Nagyon örülnék, mert szenvedélyes akarást éreznék mögöttem. Kedvenceim egyébként is a fiatalok, az olvasók között is a diákok, fiatal munkások.

- A hosszuhajuak is?

- Mindenféle. Egy volt galéri-tag is a "bizalmába" avatott. Ha többet tudnánk velük foglalkozni, bizonyára sokan megváltoztatnák nézetüket, magatartásukat, vagyis azokat a dolgokat, melyeket most még jogosan kifogásolunk. Példa rá, hogy a 12-es könyvtár jólműködő ifjúsági köre vetette meg az alapját a kőbányai ifjúsági klubnak. Csak idő és ambíció kell hozzá. És sok szeretet.

- Ez a tennivaló jórészt a fiatalokra vár.

- Igen. De az övök e tevékenység jó részét kitevő fizikai munka is és azt nem érzik könyvtári munkának. Ilyen szempontból azonban én is panaszkodhatnék. Az érdemi munka rovására túl sok időmet emésztik fel a technikai, gazdasági problémák, az aláíráskergetés, a bürokrácia.

- Jelenleg milyen könyvtári teendő foglalkoztat leginkább?

- Állományrendezést végzünk, s én ennek a munkának általában is nagy jelentőséget tulajdonítok. A könyvtár alapja az állomány. Gondozására, ellenőrzésére sokkal nagyobb gondot kellene fordítani. Szakonként végezzük az állomány-reviziót, de ezek csak részmunkák, belőlük az állomány arányai még nem derülnek ki. Külön embert kívánna ennek végrehajtása is. A szerzeményezési összehasonlítások nem elegendők, nem is elég kifejezőek, mert a szerzeményezés az adott könyvtár állományától, speciális olvasóközönségtől függ. Nálunk például - mivel jól feltárt az anyag- nagy az érdeklődés a politikai és ismeretterjesztő irodalom iránt. Csak a hogyan tovább nehéz! Volna pénzünk könyvvásárlásra, de nincs helyünk. Szomorú szívvel selejtezek, választom le a "főléspéldányt". Nincs olvasótermünk, s így nem tudom használtatni a kézikönyvtárat és a folyóiratokat.

- Szegénynek érzed magad, vagy gazdagnak?

- Mint olvasó ember, gazdagnak. Vonzó dolog a könyvtárosnak, hogy minden könyvbe belenézhet, tájékozódhat. Mint könyvtárvezető pedig, szegénynek. A technikai felvételek rendkívül rosszak. A 12-es könyvtár az elsők között lett szabadpolcos, most már nagy a helyhiány, szűk a raktár.

- A megoldás?

- A közeljövő nem nagyon biztató, csak a távoli.

A művelődési házat, melyben a könyvtár is van, a következő öt éves tervben lebontják és újat építenek helyette. Addig már lényegében semmi nem történik, ami javítaná ennek a nagy munkásterületnek közkönyvtári állapotát.

- Szóval azt már tudod, mi lesz azután. De mi lesz addig?

- Végezzük a munkánkat. Rendezzük az állományt, erősítjük kapcsolatainkat a középiskolákkal, a munkásgyerekek tanulása érdekében előadásokat szervezünk. Jó a kapcsolatunk a kerületi népművelési tanáccsal, a kulturházzal, a Hazafias Népfronttal stb.

- Szerinted van a könyvtárosnak tekintélye?

- Általában igen. Kellemes rákoskeresztúri tapasztalatom, hogy ott az értelmiség "sikknek" találta eljárni a könyvtárba. Vannak persze az általában normális viszony mellett furcsa epizódok is. Nem mindenki tud mánket hová tenni; volt olyan olvasó, aki megkérdezte, ugye, társadalmi munkában dolgozunk.

Egy néni pedig a múltkor, amikor megkapta az áhitott könyvet, borraival akart "honorálni". Nagyon elszomorodtam, micsoda állapot az, ha egy egyszerű ember azt hiszi, mert kedvesek voltunk hozzá, azért fizetni kell!

- Azért ez a veszély nem fenyeget minket annyira, mint társadalmunk néhány más rétegét...

- Milyen elvi módszertani munkák folynak könyvtárakban?

- Az olvasóportré-munkálatok második szakasza. Visszaemlékezve a munka első felére, elmondhatom, a beszélgetések valódi élményt jelentettek, sok minden felszínre került, amire a napi munkában sajnos, nem jut idő, pedig fontos lenne. A második munkafázist azonban túl idő- és munkaigényesnek tartom, nem könyvtári, hanem szociológiai szakmunka.

- Nagyon sok mindent akartam még tőled kérdezni, de úgy látom, kifutottunk az időből. Végezetül, mivel nagyon szeretem a kerámiát, hadd kérdezzem meg, nem sajnálta-e otthagyni azt a gyönyörű szakmát?

- Nagyon szerettem valamikor. Ezután megkedveltem a közművelődési munkát, de legszívesebben mégis könyvtáros vagyok, mert az a közművelődés konkrét, gyakorlati része, s az emberekhez közelebb vagyok így.

- Köszönöm a beszélgetést.

Gáliczky Éva

Látogatás a Budapest Gyűjteményben

Régi, közismert probléma a kerületi könyvtárak, könyvtárosok és a "központ" viszonya. A hálózat különböző egységeinek elzártsága, a munkák sokfélesége, a speciális szolgáltatások nem ismerése évek óta sokat vitatott kérdés. A Budapest Gyűjtemény tagjai számára az a legérthetetlenebb, hogy a gyűjtemény kutatói, állandó látogatói között láthatnak pedagógust, tanácsi előadót, diákot, könyvtárost - persze más könyvtárak dolgozóit -, de saját kollegát még elvétve sem.

A közelmúltban lezajlott kerületi vetélkedő, a televízió nyilvánossága megmozgatta ugyan a kerületi könyvtárosokat is, de közülük még akkor is kevesen és rendszertelenül vették igénybe a "B" sok fáradsággal készült katalógusait, fotó- és térkép-tárát, 40.000 kötetet meghaladó könyvanyagát, kisnyomtatványait, ujságszelvényeit... Nem tehetünk mást, minthogy újra megkiséreljük leírni, felsorolni mindazt, ami ebben a gyűjteményben található, úgy, mintha egy idegen látogatócsoportot kalauzolnánk könyvtárunkban és reméljük, hogy a Híradó olvasói nem lapozzák át ezt a cikket.

Tehát ime a Budapest Gyűjtemény olvasóterme, mely e pillanatban inkább emlékeztet egy irodahelyiségre vagy bútorraktárra, mint tavalyi önmagára. A rendelő tatarozása miatt ugyanis itt kaptak helyet a szolgálati katalógus összes szekrényei, nyilvántartások, három íróasztal a hozzájuk tartozó dolgozókkal, stb. A kutatók számára csupán a réges-régi ovális nagy asztal és két kis íróasztal maradt. És maradtak a "B" katalógusai, a szokásos betű- és szakrendszerrel, s a különösen fontos "földrajzi" részszel együtt. A budapesti földrajzi katalógus a gyűjtemény anyagát egyes kerületek, sőt azon belül kisebb tájegységek szerint csoportosítja. Itt pld. nemcsak az I. vagy II. kerületre vonatkozó térképeket, könyveket lehet percek alatt kikeresni, hanem külön megtalálhatók a "Vár", "Krisztinaváros", "Pasarét" vagy "Viziváros" kötetei is. Még a II. kerület peremén meghuzódó Ady liget is itt szerénykedik a maga 2-3 cédulájával. A nyitott szekrényekben van a "B" kézikönyvtár; 4-500 kötetében megtalálhatók a legfontosabb budapesti kézikönyvek: régi és új városleírások, statisztikák, lexikonok, emlékjegyzékek, az utcanevekkel foglalkozó tanulmányok stb. Dobozok jelentős mennyisége tölti meg a szekrények alsó, zárt részeit; a bennük található cédulatömegek segítik az ügyeletes könyvtáros tájékoztató munkáját. Itt található például az "arckép", "életrajz" és "képkatalógus", melynek alapanyagát a "Budapest történetének bibliográfiája" munkálatai során gyűjtötték és rendszerezték. Gondosan kiírtak minden fővárosi személyre vonatkozó adatot, hirt vagy közleményt az életrajzi rész számára, az arckép-katalógus részére pedig ugyanezeknek a személyeknek a hírlapokban, folyóiratokban, kalendáriumokban talált arcképeit gyűjtötték össze. A nemrég megjelent Magyar életrajzi lexikon munkatársai éveken át hűségese látogatóink voltak és sok adat, kép került céduláink nyomán a megfelelő címszóhoz. Illusztrált hetilapjaink szerkesztői viszont a "képkatalógus" azon dobozait részesítik előnyben, melyekben a "Vasárnapi Ujság", "Ország-Világ", "Hajnal-naptár" és egyéb periodikákból kiírt különféle hírcikk- és képek kerültek. "Látképek", "sportesemények", "vásárcsarnokok" épp úgy megtalálhatók itt, mint a "hidak", "színházi bemutatók" vagy "egyházi jellegű körmenetek". Nyilvánvaló, hogy az ujságírók, szerkesztők, csak úgy mint a többi kutatók, mielőtt a képek cédulaanyagát böngésznek, szivesebben kéri és nézik át a gyűjtemény eredeti fotóit tartalmazó dobozokat, melyek hasonló rendszerezésben, de jóval korlátozottabb számban állnak rendelkezésre.

A B olvasó következő segédeszköze a folyóiratok és ujságok, valamint a kalendáriumok évek szerinti mutatója, mely a legkülönfélébb esetekben tett már jó szolgálatokat olvasónak és könyvtárosnak egyaránt. Egyetemi hallgató emelte ki pld. az 1831-es kartont és már jegyezhetette is, milyen ujságok adtak hirt a kolerajárvány elleni védekezésről, a lázadás eseményeiről. Ezekből és a következő esztendő kalendáriumainak megemlékezéseiből állította össze szakdolgozatának legérdekesebb részleteit. Más alkalommal idős férfi kereste az 1944-es év tavaszának napilap és képes melléklet anyagát; fontos családi eseménye kapcsolódott egy akkori peremkerületi bombázáshoz, melynek pontos dátumát végül is egy "Képes króniká"-ban megjelent riport alapján sikerült megállapítania.

Számbelileg és jelentőségben egyre nagyobb helyet foglalnak el a repertórium dobozai. Beosztásuk, rendezési elveik és a feldolgozás szempontjai azonosak a Budapest bibliográfia köteteivel. Amíg azonban a bibliográfia 1950-ig tárja fel a főváros történetének forrásait, addig a repertóriumban ez a rész viszonylag csekély; magyrészt az újabban vásárolt régi kötetek céduláira korlátozódik; zöme a napról-napra beérkező ujságok, folyóiratok, megjelenő monográfiák folyamatosan feldolgozásra kerülő adataiból áll, mely így - kéziratban - a Budapest bibliográfia állandó kiegészítését, napjainkig folytatását képezi. Használhatóságát növeli az a körülmény, hogy külön földrajzi rész is készül hozzá, melyben a különféle gazdasági, politikai, közigazgatási vagy kulturális adatok kerületek szerint egybegyűjtve is megtalálható.

Meg kell emlékeznünk még külön büszkeségünkről, a plakátkatalógusról is, mely az ezidőszerinti legmodernebb eljárással készült: a színes, érdekes, sokszor rajzos plakátok kicsinyített fotómásolatai kerülnek dobozokba, hátlapjukon a szükséges adatokkal, jelzetekkel. Maga a fotókatalógus használata is élmény, s a fotók olvasható szövegei sokszor feleslegessé teszik a plakát - sok rongálódással járó - mozgatását. Ujságszelvény- és kisnyomtatvány részlegünkönél katalógus nincs; maga az anyag tárolása azonban úgy történik, szoros szakrendszerben, hogy könnyen, rövid idő alatt kikeres-
hetjük a kívánt anyagot belőle.

"Látogatásunkat" máskor, a helyszínen a Budapest Gyűjtemény ritkaságainak, érdekességeinek bemutatásával szoktuk befejezni. "Elővezetjük" ilyenkor a Schedel-krónikát /mely rossz nyelvek szerint már maga is eltalálna a páncélszekrényből az olvasóterembe, annyit mutogatjuk/, a Buda visszavételekor kiadott legszebb "röplapokat", fellapozzuk azt a régi kalendáriumunkat, melybe a költő Zrínyi halálát jegyezte fel a hajdani tulajdonos.... Még a régi városképes kártyákat is elővesszük, a babonákkal, csillagjósolásokkal telített 18. századi "csiziókat", kiegészítve az 1848-as kisnyomtatványok legszebb darabjaival... Ezekről azonban írni szinte felesleges - ezeket látni kell... Reméljük, hogy egyszer sor kerül arra a rég tervezett, sokat szorgalmazott látogatásra, melynek során az érdeklődő kerületi könyvtárosokat személyesen is tájékoztathatják és szívesen várják majd a Budapest Gyűjtemény dolgozói.

Gáti Istvánné

* A továbbképzési terv ennek szervezett keretét is biztosít. Szerk.

A napközis és a könyvtárak együttműködése

A II.-III. KERÜLETBEN

Iskolarendszerünk fontos területe a napközi-otthon. Egyre több azoknak a családoknak a száma, ahol mindkét szülő dolgozik, s gyermekeikre felügyelni nem tudnak, ezért mind több általános iskolást iratnak be a napközis-foglalkozásokra. A napközi-otthoni munkának az a fő célja, hogy az ott töltött idő alatt a tanulók elvégezzék feladataikat, és fennmaradt szabadidejüket is hasznosan töltsék el.

Ebből következik, hogy a napközis tanároknak is növekszik a felelősségük. Az ottani csoportokkal való foglalkozás, tanulóknak feladataik elvégzéséhez nyújtott segítség, alkalom arra, hogy megtanítsák őket a tanulás, a gondolkodás, a kutatás helyes módszerére. A fennmaradt szabadidő pedig lehetőséget ad a változatos, öntevékeny játékok, művelődési lehetőségek megkedveltetésére. Mind a két feladat célszerű megoldása előremutató; differenciáltabb gondolkodásra serkent, s a szabadidő hasznos eltöltésével segíti a napközis tanulókat.

A pedagógusok évről-évre elmélyültebben foglalkoznak a napközis-pedagógia módszerével: a gyermekek minél színesebb, gazdagabb, korszerű nevelésével. Sajnos, sok helyen gondot okoz a kivitelezés. Helyiség, megfelelő szemléltető eszközök, játékok, könyvek még nem állnak mindenütt a tanárok rendelkezésére. A hivatásuk súlyát átérző pedagógusok keresik a módját, hogy az elérhető lehetőségek keretein belül a legtöbbet nyujtsák a tanulóknak.

Ezt a szemléletet tükrözte az évadnyitó értekezlet is, melyet a II.-III. kerület napközis tanárai augusztus 28-án tartottak a Márcibányi-téri általános iskola tanácstermében. Ide, az együttműködés meghatározására, meghívták a Szabó Ervin Könyvtár II.-III. kerületében dolgozó gyermekkönyvtárosokat is.

Mindenekelőtt az értekezlet végtelenül kedves, családi hangulata ragadott meg. A megbeszélést vezető tanárokat, az iskolákban munkájukat ez évben megkezdő, s a nyugdíjba vonuló pedagógusokat, a meghívott könyvtárosokat virággal köszöntötték. A nagy létszám /kb. 80 fő/ ellenére is gondoskodtak, hogy sütemény és kávé várja az évadnyitó értekezleten megjelenteket.

A két kerület napközis szakfelügyelője, Kelendi Gyuláné tartotta a megnyitó előadást. Beszámolójában tájékoztatta a résztvevőket az 1970/71-es év feladatairól, nem titkolva el a nehézségeket, de sok útmutatást és gyakorlati tanácsot is adott a fennálló problémák megoldására. A napközi otthonoknak a szó igazi értelmében otthonná varázsolását tartotta a munka alapvető tényezőjének, a gyermekek megtanítását a kulturált viselkedésre, s a számukra legfontosabb játékszerek, szemléltető eszközök beszerzését tűzte feladatul. Beszámolójában igen nagy gondot fordított a gyermekek könyvellátására, a napközis kézikönyvtár felállítására, s használatának gondos megszervezésére.

Szavaiból szakszerűség, az olvasás jelentőségének megértése és a gyermekkönyvtárak szerepének megbecsülése tükröződött. Ezen a területen találkozott a pedagógusok és gyermekkönyvtárak közös érdeke. A gyermekkönyvtárak jelentőségének felismerését mutatja, hogy a beszámoló utáni egyetlen napirendi pontként a könyvtárosok hozzászólását iktatták be.

Hargitai Nándorné tájékoztatta az értekezleten résztvevő napközis tanárokat a közös munka során felhasználható lehetőségekről. Kérte, hogy a tanárok keressék fel az iskolájukhoz legközelebb eső könyvtárat, ahol a közös programot a könyvtárossal megbeszélhetik. A napközis tanulóknak a gyermekkönyvtár könyvtárbeutatót, könyvismertetőt, könyvtárhasználati és játékos foglalkozásokat tartanak. Módot nyújtunk arra is, hogy a napközibe járó gyermekek beiratkozzanak, csoportosan könyvet kölcsönözzenek, a tanulás után olvassanak, s egymás között kicseréljék, és megbeszéljék a kölcsönzött könyveket. Igen nagy örömmel vették a napközis tanárok azt az ötletet, hogy régebbi gyermekfolyóiratokat kölcsönözzenek csoportjaik számára, s szemléltető eszközként diafilmeket is. A pedagógusok hozzászólásaiból kitűnt, hogy igénylik a felajánlott lehetőségeket mivel a felsorolt ötletek munkájukat elősegítik.

A nagyobb szabású értekezletet egy szűkebb körű követte. A 37-es, Török utcai könyvtár látta vendégül a II. és III. kerület napközis munkaközösség vezetőit, s a kerület gyermekkönyvtárosait. Kelendi Gyuláné szakfelügyelő felsorolta a nagyobb szabású értekezlet utóhangjaként felmerült megoldásra váró problémákat. Így került napirendre a könyvek elhelyezése, állományvédelme a napköziotthonokban, a könyvtárlátogatások megszervezésének módja, a látogatások tartalmi kérdéseinek megbeszélése. Katalógus szerkesztési javaslatokat kértek tőlünk a tanárok. A katalógus segítségével kívánják a napközis könyvtár anyagát feltárni. A felállítandó könyvtárnak tartalmi kérdéseivel kapcsolatosan is kérték tanácsunkat.

A felvetett kérdések megoldását közösen vállalták könyvtárosok és pedagógusok. A napközis csoportok látogatásának tartalmi részét, a különböző ismeretterjesztő, játékos foglalkozásokat, a felállítandó napközis könyvtárba ajánló jegyzék készítését a könyvtárosok vállalták magukra. S mindezekhez az iskola részéről a szervezési munkát a pedagógusok, gyermekek felkészítését az értekezleten résztvevő tanárok vállalták. Tehát, sok a feladat, s várható, hogy a gyakorlat folyamán a közös munka sokféle módszere kísérletezhető ki.

Jancsovics Klára

8-as gyermekkönyvtár

A KÖNYVEK ESÉLYE A SZABADPOLCON

A szabadpolccal kapcsolatos kérdések ismételt átgondolására az a felmérés és tanulmány¹ készített, amelyet Nagy Attila, a KMK Olvasáskutatási Osztályának munkatársa végzett és írt. Ez, az érzékelés, a figyelem szempontjából vette szemügyre a szabadpolcot, mind a pszichológus, mind az átlagolvasó szemszögéből. A felmérésben könyvtárunk is részt vett, s az egyes polcok fokozottabb figyelése és rendezése közben mi is jobban beleélhettük magunkat az olvasó szerepébe, elképzelhettük, hogyan, mit lát meg a polcra helyezett könyvek halmazából, mi az, ami vonzza, mi az, ami taszítja.

A felmérés két dologra irányult: milyen összefüggés van a könyv polcon elfoglalt helye és kölcsönzési forgalma között általában; mit jelent a kölcsönzési forgalom szempontjából egy könyvnek a legalsó, vagy legfelső polcon történő elhelyezése. A szabadpolcos kölcsönzés bevezetésének célja az volt, hogy az olvasó és az olvasmány közelebb kerüljenek egymáshoz, az olvasó szélesebb kínálatból választhasson, s gazdagodjék a rátalálás örömeivel is.

A szabadpolcos könyvtár jellemzője az áttekinthetőség és a változatosság. Az áttekinthetőség kritériuma megkivánná, hogy a polcok mérete megfelelő legyen a szamagasságnak /150-170 cm/, s a legalsó se legyen alacsonyabban 35-40 cm-nél. A böngésző, nem határozott kívánsággal érkező olvasó az esetek többségében nem fog lehajolni és felágaskodni sem. Az alsó és a felső polcok könyvei hátrányos helyzetbe kerülnek, s ezeknek a könyveknek a forgalma még kevesebb valószínűséggel lesz arányban értékükkel. Példa a közelmúltból az elmondottakra: London közismerten keresett könyvei alsóbb polcra, esélytelenebb helyzetbe kerültek. Előbbi helyzetében alig volt benn egy-két kötet hátrányosabb helyzetében forgalma rohamosan csökkent. Mindez hatványozottabban jelentkezik a még kevésbé ismert szerzők könyvei esetében.

Érdemes lenne elgondolkodni azon, hogyan lehetne több esélyt adni az alsó és a felső polcon várakozó könyveknek. Egyrészt talán úgy, hogy borítójukkal kifordítva csak a gerincüket mutató könyveknél többet láttatunk belőlük, másrészt pedig talán úgy, hogy jobb helyzetű, több esélyt adó polcokra helyezzük át őket. Csupa borítóját mutató könyv azonban nem kerülhet a látóhatáron kívül eső alsó és felső polcokra, ez a legtöbb helyszükében szenvedő könyvtár esetében nem lenne gazdaságos. Ezt a megoldást esetleg csak a felső polcok esetében lehetne választani. Az alsókra - vállalva a betürend kisebb mértékű megbontását evvel a negatív előjelű kiemeléssel - olyan keresett könyvek kerülhetnének, melyeket őket kereső olvasóik "a föld alól is", tehát igen nagy valószínűséggel a legalsó polcra is előkerítenének. Ide kerülhetnének a szintén nagyon - sőt túlságosan is - keresett, kevésbé értékes lektűrök, vagy esetleg várakozhatnának itt másod- és harmadpéldányok is a kikölcsönzött kötetek pótlására.

1. A Válogatás a szabadpolcra című tanulmány hamarosan olvasható lesz a könyvtári szaksajtóban.

Fontos: ez ne eredményezzen nagy rendetlenséget, hogy ezek a negatív előjellel kiemelt könyvek ne kerüljenek tulságosan messze a betűrendben eredetileg elfoglalt helyüktől. Növelni lehetne a legalsó és a legfelső polcokon elhelyezett könyvek esélyét természetesen a polcok közti távolság növelésével is, persze erre a könyvtáraink többségének nem igen van lehetősége.

Még az egy polcon levő könyvek sem élveznek egyenlő előnyöket. A felmérés igazolta, hogy az olvasó figyelme kiemeli a sor elejét, végét és közepét. Nagy Attila összegezése szerint a legjobb helyeken levő könyveknek háromszor nagyobb az esélye a kiválasztódásra, mint a legrosszabb helyeken állóknak. Ezt már valószínűleg több könyvtáros is megsejtette, de a szakszerű bizonyítás után tudatosítása igen fontos. Különösen a kiemeléseknél kell figyelembe venni ezt a törvényszerűséget.

A keresgélő átlagolvasó választásában meghatározó lehet a könyv szép külalakja, kötése is. A változatos, kellemes külsővel rendelkező könyvek természetesen vonzóbbak, mint az uniformizáltak. Még a könyv vastagsága is sok esetben döntően befolyásolhatja a válogatót, s ebben természetesen a "vastag műfaj" kedvelése is szerepet játszik. Spontán megfigyelések is igazolják ezt, de egzakt mérésekre is lehet hivatkozni.² A kisformátumu, vékony könyvek gyakran egyszerűen eltűnnek az olvasó elől, ezért tartottuk helyesnek a Modern Könyvtár sorozat kiemelését. Sok fiatal kereste őket, s a könyvek tömegében nem lehetett hozzájuk férni. Elsősorban ez készített bennünket kiemelésünkre, s csak másodsorban másikat "közös nevezőjük": modern tartalmuk.

Ha a polcon egy-egy műből 3-6 példány áll egymás mellett, elveszti hitelét, vonzóerejét: biztos rossz könyv, ha ennyi porosodik egymás mellett, gondolja az olvasó, tegyük hozzá, sok esetben joggal. Polónyi Péter egyik megfigyelésére hivatkozom: 30 egy példányos könyv forgalmát figyelte egy darabig, majd mindegyiket 3-3 példányra egészítette ki, s a könyvek forgalma hamarosan felükre, harmadukra csökkent.

A változatosságot biztosítják, s egyben irányítják is az olvasót, - sőt a könyvtáros szándéka szerint, ne féljünk a szótól, nevelik - a különböző kiemelések. A bizonytalanul, konkrét igény nélkül belépő olvasó tekintetét először a "válogatókocsi" vonzza magához, mely nálunk az új könyvek "polcának" tekinthető. A polcon borítójával kifelé fordított könyv különösen akkor figyelemkeltő, ha nem mindig ugyanazon a helyen történik a kiemelés. A felszabadulás negyedszázados évfordulójára rendeztünk kiemeléssel 25 év magyar irodalmából kiállítást, amelyet mindennap frissítettünk. Az első napokban szinte minden olvasó megnézte. Ujdonságával vonzott elsősorban, s csak másodlagosan a könyvek tartalmával, szerzőikkel. A kölcsönzési idő végére elfogytak a könyvek a három polcra. Két-három hét múlva - mint a legmeghökkenőbb reklámot is - megszokták az olvasók, s természetesen csökkent a kiállított könyvek forgalma. Erre megszüntettük - de "megszüntetve megőriztük" - a kiemelést, s ugyanezeket a könyveket felállítottuk elszórtan a válogatópolcokon, ahonnan ismét elvitték őket.

2. Polónyi Péter az Olvasók, olvasmányok és a mai magyar irodalom viszonya című tanulmánya is foglalkozik ezzel a kérdéssel.

A könnyebb tájékozódást segítik az abc betűit, s az ismeretterjesztő irodalom émáit mutató jelzőlapok. A tájékoztatáson kívül agitativ szerepe is van az egyes írókat jelző - s egyben propagáló - tábláknak. Azon is eltöprenghetnénk, hogy nem lenne-e szerencsés nem csupán a "bevált" klasszikus és kortárs nagyságokat, hanem esetenként a kevésbé ismert szerzőket is ajánlani ily módon.

Az olvasónak a szabadpolc látszólag a végtelen szabadság birodalma, a könyvtáros számára viszont a szakszerű, a tudományos megfigyelések eredményeit figyelembe vevő rendszernek, az olvasói izlést, érdeklődést, gondolkodásmódot irányító, motiváló eszköznek kell lennie.

Kamarás Istvánné
6-os könyvtár

ÚJ KIADVÁNYAINK

FORRADALMÁR ELŐDEINK /Kiad. az MSZMP KB Párttörténeti Intézete - a KISZ Budapesti Bizottsága - A Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár./ Bp. 1970, /Athenaeum ny./ 329 l.

1965-ben a Könyvtár közzétette Rohláné Gilicz Márta összeállításában 90 életrajz és kisbibliográfia keretében a magyar munkásmozgalom kiemelkedő harcosainak életútját. Az új, a Párttörténeti Intézettel és a KISZ-szel közös életrajzgyűjtemény közel 160, a nemzetközi és a hazai munkásmozgalomban részt vett magyar életútját mutatja be új történeti dokumentumok széleskörű felhasználásával. A Bakó Ágnes szerkesztésével, Aranyossi Magda, Kelen Jolán, Láng Péter közreműködésével írt kötet hű képet fest a korai munkásmozgalomról, a Tanácsköztársaságról, a Horthy-korszak illegális mozgalmáról és az ellenállás hőseiről. Bemutatja a Szovjet-Oroszországban, utóbb a Szovjetunióban, Spanyolországban, vagy a francia, belga, jugoszláviai és más országok munkásmozgalmában aktívan részt vett, nem egyszer életüket áldozó kommunistákat. Sok olyan munkásmozgalmi vezető biográfiáját is megtaláljuk, akik a felszabadulás után váltak állami, párt és tudományos életünk példaképeivé.

Nekünk, könyvtárosoknak, külön segítséget jelent az életrajzokkal párhuzamosan szerkesztett bibliográfiai válogatás - Láng Péter munkája -, amely a dokumentum- és tanulmány-kötetek, visszaemlékezés-gyűjtemények, esetenként folyóirat- és hírlapcikkek alapján nyújt eligazítást. Talán a szépirodalmi rész bővebb válogatást nyújthatott volna.

A kötet végén függelékkel találunk, melyben történeti feldolgozások, bibliográfiák (az említett hat munkásmozgalmi bibliográfia közül négyet könyvtárunk tett közzé) dokumentumgyűjtemények és visszaemlékezések kaptak helyet, rövid annotációval.

Kiemelnénk a szerényen jegyzeteknek nevezett fogalom-magyarázatot, amelyben negyven közismert és kevésbé tudott szervezet, illetve fogalom - pl. Általános Munkás Olvasó Egylet, IOSZ, KUT, SZKIB - Vörös Segély, szindikalizmus, Magyar Történelmi Emlékbi-zottság - kapott szabatos megfogalmazást.

Reméljük, a kiadvány el is jut könyvtárainkba és akkor igen hasznos segítséget nyújt a munkásmozgalmi kérdések iránt érdeklődő olvasóinknak és bizonyára sok esetben maguknak a kollegáknak is.

Lakos Katalin

SZÉLJEGYZET

LAKOS KATALIN ENGELS BIBLIOGRÁFIÁJÁRÓL

Engels neve Marxé mellett már a mult század közepe óta sokak előtt volt ismert Magyarországon. Könyvei idegen nyelven korán eljutottak hozzánk, utolsó éveiben a magyar munkásmozgalommal is személyes kapcsolatba került. Marxszal közösen és önállóan írt munkái először Szabó Ervin 1905-1909 között kiadott 2 kötetes válogatásában jelentek meg nagyobb számmal. Az Engels-irodalom a felszabadulásig nem sokkal gyarapodott, 1945 óta azonban olyan nagy számban publikáltak Engelstől és Engelsről írásokat, hogy ez az anyag csaknem áttekinthetetlen volt.

Már az elmondottak alapján is nyilvánvaló, hogy a hazai Engels-irodalmat feltáró, összefoglaló bibliográfia hézagpótló szerepet tölt be nálunk. Lakos Katalin összeállítás kevesebb, de ugyanakkor többre is törekedett. Kevesebb olyan értelemben, hogy csaknem kizárólag a legutolsó 10-15 év terméséből meritett. Meg kell jegyezni, hogy a bibliográfia ennek ellenére igen nagy segítséget nyújt mindazoknak, akik Engels művének korábbi magyarországi sorsfordulóit vizsgálják, ugyanis az újabb Engels kiadások mellett rendkívül gazdag irodalmát adja az Engelsről szóló magyar anyag, amelynek egy része éppen a magyar munkásmozgalom története szempontjából tárgyalja Engels szerepét. A vártnál lényegesen többet is nyújt ez a bibliográfia, ugyanis nem elégszik meg a magyar nyelvű irodalom regisztrálásával, hanem az újabb külföldi Engels források közül is igen sokat felsorol egyik önálló fejezetében. Könyvtárunk központjának állományát propagálja azzal, hogy a nálunk megtalálható könyvek raktári számait minden esetben feltünteti.

Talán leginkább eredeti és legértékesebb része a publikációnak az Engels és Magyarország kapcsolatait adatszerűen bemutató fejezet.

Az összeállítás monografikus művek mellett folyóiratokban és napilapokban közölt tanulmányokat is nagy számban jelez. Használhatóságát segíti elő, hogy ez esetben is friss, nemcsak a budapesti, hanem többnyire nagyobb vagy közepes vidéki könyvtárakban is hozzáférhető periódikákra utal.

Ugyancsak rendkívül értékes a bibliográfiához csatlakozó részletes életrajzi kronológia.

Annotációt kevés helyen találunk, de ezt többnyire nem is hiányoljuk, másfelől elismerést érdemelnek azok a tömör és lényegre törő összefoglalások, amelyekben Engels egyes alapvető műveit jellemzi tartalmilag a szerző. Dicséretet érdemel a könyv áttekinthető szerkezete, amely gyorsan eligazítja az egyes részkérdések iránt érdeklődő használókat.

Ugy érezzük, hogy könyvtárunk, mint néhány korábbi kiadványával, ezzel is az intézmény rendeltetését túlhaladó feladatot teljesített.

Remete László

BARTÓK BÉLA 1881 - 1945 - DOKUMENTUMOK

Szerkesztette: Kovács Csilla

25 éve, 1945 szeptemberében halt meg Bartók Béla.

Negyedszázad múltán, ezekben a hetekben az olvasó és zeneszerető világ érdeklődésének középpontjában ez az évforduló áll és méltó megemlékezések sora gazdagítja a Budapesti Művészeti Hetek programját. Az Operaház új felújításban vitte színre Bartók műveit. A Történeti Múzeum Bartók kiállítást rendezett. A Zeneműkiadó "Edizione Commemorativa" sorozatban újra, szép, izléses külalakkal adott ki Bartók-műveket. A Televízió színes filmet forgatott a Csodálatos mandarin és A fából faragott királyfi c. ballettekből és Bartók egyetlen operájából, A kékszakállú herceg várából. Az Országos Filharmónia műsorainak központjában is a Bartók koncertek állnak. Könyvtárunk "Bartók Béla 1881-1945 - Dokumentumok" c. kiadványával jelentkezik az évfordulóra.

A kiadványt átlapozva félreérthetetlen a szerkesztő elsődleges célja: Bartóknak, a sokoldalú, humanista embernek és művésznek a bemutatása, amit a mottóul választott idézet is világosan megjelölt: "... Az én igazi vezéreszmém..., amelynek mióta csak mint zeneszerző magamra találtam, tökéletesen tudatában vagyok: a népek testvérré válásának eszméje, a testvérré válás minden háborúság és minden viszály ellenére, ezt az eszmét igyekszem - amennyire erőmtől telik - szolgálni zenémben..."

Műveinek fakszimiléi, címlapjai, a korabeli ujságokban megjelent riportok, cikkek bemutatják mint zeneszerzőt; hangversenyeinek műsora, a sajtóvisszhangok, kritikák élénk állítják mint előadóművészt. Képet kapunk Bartókról, a tudósról, a kutatóról, a népzené fáradhatatlan gyűjtőjéről. Hiányoljuk azonban a lapok közül a zenéjén keresztül is nevelő tanárt, a kiváló pedagógust.

Fontos a gyűjteménynek az a része, amely megmutatja, miként foglalt állást Bartók "szemben a fasizmussal", s mint készítette őt az egyre inkább tért hódító rém önkéntes száműzetésbe.

Rajzok és idézetek villantják fel, miként él Bartók a kortárs-művészek tudatában (Illyés idézet, Ferenczy Béni rajza stb.) Tanúsítja a gyűjtemény azt is, mennyire él és hat a mában: bemutatja többek között a Bartókról elnevezett vonósnygyest, az emlékének szentelt szabadegyetemet, a kórusfesztivált, ismerteti röviden a Bartók-Archivum munkáját - s végül az e napokban a sajtóban megjelenő emlékezésekre is kiterjed a szerkesztő figyelme.

A kiadvány számos, kevésbé ismert ritkaságzámba menő dokumentumot tartalmaz; első kiadások címlapjait, hangversenykritikákat korabeli ujságokból stb. A ritkaságok felkutatása mellett dicsérendő a szerkesztő reagálása a legfrissebb eseményekre. Mind a tartalmi mondanivaló, mind a képanyag igényesebb nyomdai kivitelezést érdemelt volna. Saját lehetőségeinkhez mérten azonban sokszorosító apparátusunk a lehető legtöbbet nyújtotta, törekvéseikből izléses, szép kiadvány született. Kerületi könyvtárainkban a rendezendő kiállításokhoz e gyűjtemény nélkülözhetetlen segítséget jelenthet, de jóval több, mint kiállítási segédanyag. A hatalmas, sokoldalú életműből Kovács Csilla értő kezekkel válogatta ki azt, ami segítséget adhat a nagy zeneszerző megismeréséhez és reméljük, hogy további érdeklődést is ébreszt Bartók munkássága iránt.

Krémer Julia

ILLÉS ZSUZSA

A VERS- ÉS SZINMŰBARÁTOK KLUBJÁNAK TARTALMI ÉS MÓDSZERTANI LEÍRÁSA

Bp. 1970. FSZEK. 530.

/ Tapasztalataink a felnőttkönyvtárakban, 12./

A szerény cím alapján a könyvtáros- olvasó kevesebbet sejt, mint amit a sárga füzet magában foglal. Egy meghatározott céllal létesült klub tapasztalatai alapján a szerző is leteszi a voksát abban a sokat vitatott kérdésben mikor, hol, milyen programmal, kiknek a számára kell és érdemes ilyen közösségeket a könyvtárakban fenntartani.

Válaszol a szkeptikusoknak, akik azt mondják - nem érdemes. Érdemes természetesen körülhatárolt, kidolgozott, következetes programmal és olyan emberekkel, akik eziránt mélyebb érdeklődést tanúsítanak. Nem mondanám, hogy a klubfoglalkozásoknak ez az egyetlen helyes formája, de igen tetszett, hogy ez az intenzív munka a két év folyamán milyen esztétikai sikereket hozott, mennyire hozzásegítette a résztvevőket az irodalmi műalkotás mélyebb megismeréséhez és élvezetéhez. És itt szeretném megmondani azt, hogy az ilyen foglalkozásokat azért sem szabad csak abból megítélni, hányan vesznek azon részt a könyvtár teljes olvasótáborából, mert az ilyen munkára a könyvtárosnak magának is szüksége van saját fejlődése, beszédképessége szempontjából. Azért, hogy meglássa és megláttassa a nagyobb irodalmi összefüggéseket; egy sajátos "pedagógiai kielégültséget" adjon, amit az egyéni könyvajánlások oly fontos hétköznapi gyakorlata egymagában nem nyújthat.

Válaszol azoknak is, akiknek az a nézetük, hogy a klubmunkát minden körülmények között folytatni kell. Amikor a kör gazdag feladatát betöltötte, feloszlott. Nem igyekezett vezetője mesterséges lélegzéssel feléleszteni, hanem tudomásul vette: ezt így nem érdemes tovább csinálni. Az a könyvtáros, akibe szorult valami szakmai szeretet és a könyveiben rejlő gazdagságot szeretné tovább közvetíteni, az ugyanis újra kitalál valamit. Újat és mást.

Végül egy személyes megjegyzést. Évekig dolgoztam együtt a szerzővel - de nem gondoltam, hogy ilyen energiák és ambíciók lappanganak benne. A 28-as könyvtárban végzett kétéves munkájáról szóló magvas beszámoló meglepetés volt számomra. A tanulás már nem személyes, hanem általános: a jó könyvtárvezető a rejtett képességeket jó feladatokkal és segítőkészséggel felszínre hozhatja.

A "sárga füzetüket" mindenkinek - különösen ifjusági és csoportos munkát végző kollégáinknak - figyelmébe ajánljuk.

Márffy István

ÉVADKEZDÉS ELŐTT

A PROPAGANDA OSZTÁLY SEGÍTSÉGE A KERÜLETI KÖNYVTÁRAKNAK

A könyvtár- és irodalomnépszerűsítés folyamatos gondja a könyvtárosoknak. Fokozottan jelentkezik ez a feladat a könyvtári évad kezdetekor. Ebben a munkában a következő módon nyújtott segítséget a Propaganda osztály a könyvtárosoknak.

A gyermekolvasóknak színes órarendet készítettünk 20.000 példányban; ebben felhívtuk figyelmüket a könyvtár szolgáltatásaira. A szombat-vasárnap nyitvatartó 8 könyvtárnak, vagyis a XI., Karinthy F. u. 6-os, VIII., Gutenberg téri 9-es, III. Csillaghegyi 21-es, VII., Kertész u. 22-es, XIX., Kossuth L. u. 25-ös, VIII., Kulich Gy. téri 44-es, XXI., Csepel-Csillagtelepi 46-osnak adtunk kétféle anyagot 40.000 példányban.

Mihail Bulgakov
A fehér gárda
 Színházi regény

1918-ban a forradalom után is az orosz birodalom...
 ...
 ...
 ...

EMLEKLAP

Könyvtárunk
 alapításának
 20.
 évfordulója
 alkalmából

olvasónknak

Könyvtárunk Szabó Ervin nevét viseli, aki a Fővárosi Könyvtár alapítója és első igazgatója volt. Személyében Marx és Engels művészetek által meggyorsított népszerűsítési, a munkámogatón és a modern könyvtárlétesítési tevékenység találkozik.

KEDVES OLVASÓNKI!

..... én ..... örökös
 barátom a nyitandó események ismétlődő
 átvételét a fővárosi könyvtárban. Kérlek,
 erre az alkalomra saját érdeklődéseddel
 jessz egyre el.
 Szeretettel várok!

Viktor Pink
 JO GENLE GIO

Szeretettel köszöntjük régi olvasóinkat a 7. sz. Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár 20. évfordulója alkalmából.

A könyvtár elgöndöl

ÓRAREND

	hétfő	kedd	szerda	csütörtök	péntek	szombat
8-9						
9-10						
10-11						
11-12						
12-13						
13-14						
14-15						
15-16						
16-17						
17-18						
18-19						

Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár

több ezer érdekes könyv

VE-TÉL-KE-DŐK

meseórák

lexikonok, kézikönyvek

Gyermekkönyvtár

folyóiratok

KÜLÖN OLVASÓ-SZOBA

KEDVES OLVASÓ!

Vegye igénybe a 40. sz. Szabó Ervin Könyvtár XXI. ker. Csepel-Csaltagtelep Várnas u. 2. új eszolgáltatásait!

TANULJON MŰVELŐDJÖN SZÓRAKOZZON
 a szombat-vasárnap le nyitvatartás
OLVASÓTEREMBEN!

Nyitvatartási idő

Hétfő	14-18
Kedd	10-16
Szerda	14-19
Csütörtök	10-16
Péntek	14-19
Szombat	13-18 órák helyi
Vasárnap	9-13 órák

Könyvtárhasszónál díj:
 1 évre 3.- Ft
 tanúsítvánk 1.- Ft

KEDVES OLVASÓ!

Vegye igénybe a 28. sz. Szabó Ervin Könyvtár XIX. ker. Kosuth L. u. 8. új eszolgáltatásait!

TANULJON MŰVELŐDJÖN SZÓRAKOZZON
 a szombat le nyitvatartás
OLVASÓTEREMBEN!

Nyitvatartási idő

Hétfő	14-20
Kedd	10-17
Szerda	14-20
Csütörtök	13-17
Péntek	14-20
Szombat	13-18

Könyvtárhasszónál díj:
 1 évre 3.- Ft
 tanúsítvánk 1.- Ft

KEDVES OLVASÓ!

Vegye igénybe a 9. sz. Szabó Ervin Könyvtár VIII. ker. Dűsbérg tér 3. új eszolgáltatásait!

TANULJON MŰVELŐDJÖN SZÓRAKOZZON
 a szombat-vasárnap le nyitvatartás
OLVASÓTEREMBEN!

Külsőnézés

Hétfő	13-19	13-20
Kedd	10-16	10-20
Szerda	14-19	14-20
Csütörtök	10-16	10-20
Péntek	13-19	13-20
Szombat	-	10-18
Vasárnap	-	9-13

Könyvtárhasszónál díj:
 1 évre 3.- Ft
 tanúsítvánk 1.- Ft

KEDVES OLVASÓ!

Vegye igénybe a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár új eszolgáltatásait!

TANULJON MŰVELŐDJÖN SZÓRAKOZZON
 a vasárnap kiadású pontjain

szombaton és vasárnap
 le nyitvatartás
OLVASÓTEREMBEN!

IFJÚSÁGI KLUB programja

A könyvtár- és irodalomnépszerűsítés néhány formája

VISSZHANG MUNKÁNKRÓL

NÉPSZABADSÁG 1970. OKTÓBER 8.

MUNKÁSGYEREKEK FELKÉSZÍTÉSE

Segít a könyvtáros

Az oktatás szakemberei, a pedagógusok szinte minden fórumot felhasználnak arra, hogy érzékeltessék, milyen gondi a munkásgyerekek meggyökeresítése a középiskolában, némelyik tantervben az elmaradásuk, „hozott hátrányaik” megszüntetése. Kifutók tanulmányi segítsége főképp az iskola dolga, ám a pedagógusok egymaguk nem bírkozhattak meg a feladattal. A munkásgyerekek jobb felkészültségért tulajdonképpen minden művelődési intézmény lehet valamit, ha felméri a lehetőségeit és akar segíteni. Jó példa erre a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár, amely egy idő óta különös figyelmet fordít azokra a fiatal olvasóra, akik fizikailag dolgozó gyermekek.

Néhány kerületi intézményben, például Pesterzsébeten, a Lehel úton, a Kulich Gyula tereen, a budai Török utcai könyvtárban megjelölik az ilyen fiatalok taksáját, hogy a könyvtáros ne csupán a kölcsönzés tényét rögzítse a kártyákra, hanem érdeklődjön „védenő” tanulmányi előmeneteléről is. Egy-egy könyvtáros 20–25 olvasóját látja el kiegészítő olvasmánnyal, megtanít a közikönyvek használatára, biztosítja számukra a kötelező irodalmat, elbeszélget velük irodalomról, történelemről, s igyekszik formálni ízlésüket. A könyvekkel zsúfolt polcok az otthoni könyvtárat pótolják, mégpedig ötfélegesen, a könyvtáros baráti figyelmé pedig kiegészíti a szülői biztatást, irányítást. E helyeken már az iskolával is kapcsolatot tartanak, tanácsot kérnek a szaktanároktól, milyen tárgyból rendezzenek összefoglaló előadásokat. A kispesti Landler Jenő és a pesterzsébeti Bagi Ilona gimnáziumtanárral rendszeresen felhívják a könyvtárosok figyelmét azokra a tanulóikra, akikkel a foglalkozást fontosnak tartják. Nem egy pedagógus felajánlotta már, hogy anyagi viszonzás nélkül elvállal-

ja időnként a fiatal könyvtári tagok segítségével, két könyvtárban pedig bölcsészhallgatók jelentkeztek.

A munkásgyerekek tanulmányi segítségére jó alkalmat adott, hogy II. kerületi könyvtár szombat délutánonként és vasárnap délelőtt is nyitott kapukkal várja olvasóit. Am a legjobb könyvtárban arra már nincs mód, hogy a könyvtár esendjében olvasni is tudjanak a fiatalok, ugyanis a legutóbbi években sorra megszűntek a körzeti olvasótermek, helyükre azok a polcok kerültek, amelyekről a látogatók szabadon elvehetnek a köteteket. Megemlíthetjük a XIII. kerületet, amelyben egyetlen olvasóterem sincs, de nem ritka az olyan könyvtár sem, amely 4–5 ezer könyvtári tagot lát el olvasnivalóval, anélkül, hogy akár néhányat is helyfelkínálhatna meg.

A könyvtárosoknak nem kevés nehézséget okoznak könyvtárhelyiségeinkben a szűkös viszonyok, sokszor mostoha munkakörülmények. Mégis, közülük mind többen vállalják a kötelességeiken felül patronálómunkát. De még nem valamennyien. Es még sok iskola sem ismerle fel, hogy a közeli könyvtár milyen nagy segítséget adhat a pedagógusoknak a munkásgyerekek oktatásához, s nem kéri a könyvtárosok közreműködését. S még a kerületi tanácsok sem karoltak fel a néhány könyvtár kezdeményezését, hogy területükön is meghonosítsák a segítségek e hasznos módját, s megfelelően jutalmazák az ezért az ügyért lelkesedő, fáradozó könyvtárosokat. Mert nem kell bizonygatni, milyen eredményeket hozna, ha ebbe a munkába minden könyvtárunk bekapcsolódna, s jó együttműködés születne a könyvtárak dolgozóival, az iskolák pedagógusai és az oktatást irányító tanácsi-szervek között.

Komornik Ferenc

XV. évfolyam, 236. szám

1970. október 8., csütörtök

Ar. 80 fill.

Esti Hírlap

Könyvtári évkönyv

Megjelent a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár 1968–69-es Évkönyve. A kötet tartalmazza a könyvtár munkájáról beszámoló jelentést, képet ad a felszabadulás óta kibontakozott fejlődésről. A Szabó Ervinről, Dienes Lászlóról és Hajdú Henrikéről között megemlékezés mellett cikk jelent meg a fél évszázados angyalföldi könyvtárról, a József Attila lakótelep gyermekolvasóiról, a gyermekkönyvtárolomány alakulásáról, a könyvtárosképzés problémáiról, a Szabó Ervin Könyvtár dolgozóinak szakmai, tudományos, társadalmi munkásságáról és több más témáról. Az évkönyvet érdekes illusztrációs anyag egészíti ki.

A leporellón mind a 8 könyvtár címe és szolgáltatásai szerepelnek, a könyvjelzők egyediek. Mindkét anyag színesnyomással készült. A 48-as, az 1-es gyerek és 15-ös gyerek könyvtár e szolgáltatásáról pótlólag készítjük a könyvjelzőket. A raktárkészletet feltöltöttük a 4 féle biankó meghívóból. Innen igényelhetők a korábbi gyakorlat szerint. A továbbiakban ezeken kívül tervezzük nemcsak a könyvtár, de az irodalom népszerűsítését is a hálózatban. Amennyiben a sokszorosítás technikai és személyi feltételeit folyamatosan biztosítani tudjuk, bizhatunk abban, hogy ez a tervünk rövidesen konkrét formát ölt. Szívesen fogadjuk, várjuk a kollégáktól a jó és hatásos ötleteket, javaslatokat. Itt mellékelünk egy montázst, midkétféle propagandaeszközből, sajnos nem eredeti színbontásban, a Híradó technikai korlátai miatt.

A Propaganda osztály kiadványain kívül a könyvtárak élhetnek a kerület más intézményeinek propaganda eszközeivel is: például a IX., X., XV., és XXI. kerületben a Művelődési Házak műsorfüzetei propagálták a könyvtárak szolgáltatásait.

Kovács Csilla

SZEMLÉLTETŐ PROPAGANDA MUNKA A 28-as KÖNYVTÁRBAN

Valamennyiünk szívügye, hogy a könyvtár, amelyben dolgozunk, már első benyomásra is megnyerje az olvasót. Mindannyiunk célja, hogy ezzel kapcsolatos elképzeléseinket valóra válthassuk.

Törekvéseink közösek, de a megvalósítás lehetősége és módja könyvtáranként változó. Minden könyvtárnak azonos feladatok és munkamódszerek mellett meg van az egyéni arculata. A könyvtár kollektíváján mulik, mennyire él az adott lehetőségekkel, mennyire képes kialakítani munkája számára olyan teret, amelyben könyvtáros és olvasó egyaránt jól érzi magát. Lehetőségeken természetesen nem látványos, sok pénzt igénylő megoldásokra gondolok, hanem a könyvtár adottságait és feladatait messzemenően figyelembe vevő berendezésre, állomány-elhelyezésre és szemléltető propaganda munkára. E három feladat értelemszerű a könyvtár céljait legjobban szolgáló megvalósítása teremti meg a jó olvasószolgálati munka alapját, és ugyanakkor a külső tényezők összehangolásával biztosítja az esztétikai igényeket is. Megvalósításuk erőpróba, amely sok mindent elárul a könyvtár elképzeléseiről, felkészültségéről, egy-egy kollektíva teremtő erejéről.

A felsorolt feladatok egyike, a szemléltető propaganda olyan munkaterület, amely igen sokat tehet a könyvtár összképének kialakításában. Látszólag színes, mutató feladat, de igényes tartalmi munka huzódik meg mögötte. A komolyan vett szemléltető propaganda sohasem öncélu, nem önmagáért van. Akkor tölti be hivatását, ha a könyvtár egyéb feladataihoz nyújt segítséget. A szemléltetés különböző formái a könyvtári munka szinte minden területéhez kapcsolódhatnak és sikeresen egészíthetik ki azt. /Olvasószolgálati munka, rendezvények, vetélkedők./

A propagandamunka általában változatos tevékenység. A könyvtári szemléltető propagandának is frissnek és rugalmasnak kell lennie. Alkalmazkodni kell a könyvtár egyre bővülő feladatköréhez. Ha jó a könyvtár ilyen irányu propagandamunkája, természetesen találjuk, hiszen csak ezzel együtt teljes a könyvtár képe. Ám hiányát azonnal érzékeljük. Nem szeretném eltulozni a szemléltető propaganda jelentőségét, de feltétlenül hiszem, hogy fontos szerepe van a sajátos könyvtári légkör megteremtésében.

Könyvtárunk megfelelő adottságai lehetővé teszik, hogy a szemléltető propaganda változatos formáit egy időben alkalmazzuk. Lépcsőházunk méretei és formája szerencsés teret biztosítanak nagyobb szabásu tabló-kiállítások rendezéséhez. Saját erőnkől ezeknek a kiállításoknak anyagát előállítani nem tudjuk, így propagandaosztályunk segítségére támaszkodunk. A ruhatár előterében elhelyezett hirdetőtábla alkalmas arra, hogy saját hireinkről és a kerületi testvérintézmények kulturális eseményeiről is tájékoztassuk olvasóinkat.

A könyvtár belső terében a szemléltető propaganda már kifejezetten a mi munkaterületünkhöz tartozik. A tárlóban a tematikus és évfordulókhöz kapcsolódó kiállítások anyagát kb. 3 hetenként ujjal cseréljük fel. A kiállítások egymásutánja időrendben nagyjában követi az eseménynaptárban megadott évfordulókat. Az anyag összeválogatásánál nem szoritkozunk a megadott könyvjegyzőkre, hanem más segédeszközök igénybevételevel és saját állományismeretünkre támaszkodva keressük ki a megfelelő könyveket. Fontos politikai vagy irodalmi események közbejötté természetesen gyakran módosítja az előre tervezett kiállítások egymásutánját. Gyorsan reagálni az eseményekre, megismerhetővé és hozzáférhetővé tenni az olvasók számára, könyvek segítségével, ez a feladatunk. Uj szerzeményeinkről az "Uj Könyvek" katalógusán kívül, állandó borítólap kiállítással tájékoztatjuk olvasóinkat. Ezt a kiállítási formát az olvasók nagyon kedvelik. Az uj könyvekre felvett előjegyzések nagy száma is ezt bizonyítja. A borítólap kiállításhoz szervesen kapcsolódik az a válogatópolc, ahol uj könyveinkből olvasóink ténylegesen választhatnak.

A műszaki részleg könyvtárunkban külön figyelmet és törődést igényel. Itt különösen fontos a jó tájékoztatás az uj könyvekről, a műszaki élet hireiről. Műszaki tájékoztató táblánk szinte összefogja a műszaki könyvállomány, a hozzá kapcsolódó kézikönyvtár és olvasótér egységét. Jó elhelyezése, ötletes kivitele feltétlenül felhívja a figyelmet az általa propagált állományra.

Könyvtárunk átalakításakor helyet biztosítottunk az időszakos kiállítások, évfordulókhöz kapcsolódó könyvkiemelések, és olvasómozgalmi könyvek számára. Eddigi gyakorlatunkban az ide tartozó könyvanyag kiemelése komoly problémát jelentett, mivel a figyelésre szánt könyvek szabadpolcon való elhelyezése - amugy is szűk raktárunk rovására - más állományrészek szabadpolcos területének megrövidítésével járt. Most ez a gondunk is megoldódott. Nem lenne teljes a felsorolás az irodalmi estek, író-olvasó találkozók rendezésével kapcsolatos szemléltető propaganda említése nélkül. Könyvtárunk irodalmi és műszaki rendezvényeinek szerves része az előadás témájához kapcsolódó nagyobb szabásu könyvkiállítás. Gyakorta könyvtáron kívül, kulturotthonokban, mozik előcsarnokában, vagy kerületi kiállítás részeként jelenik meg könyvtárunk kiállítása.

Nagy vonalakban a felsorolt formák jellemzik szemléltető propagandamunkánkat. Ezer szerencse, hogy maga a feladat és az eredmény is sokkal színesebb, és élettelibb, mint itt leírva. Azok a kollégák, akik maguk is hosszú évek során foglalkoztak e munkával, mindannyian tudják, milyen szép, érdekes és jelentős feladat, ha az ember lelkiismeretesen végzi.

Kovács Lajosné

28-as könyvtár

SZÉLJEGYZET

Ismét a közös segítésről, az áldozatkészségről.

A Fővárosi Tanács Népművelési Főosztálya és a Művelődésügyi Minisztérium felhívására az árvízszújtotta iskolák és más művelődésügyi intézmények segítésére 798 ezer forint értékű könyvet juttattunk el Mátészalkára és 236.692 forint értékű butort küldtünk el a nagydobosi leánynevelő otthonba.

Az akció lebonyolítása pénzügyi és technikai nehézség elé állította a Gazdasági Osztályt, elsősorban a szervezési munkát végző Zubonyai Istvánnét és a Műhely dolgozóit. Döme Ottó, Leveszi Ferenc, Szolnoki Pál, Tóth Attila és Varga József odaadással végezték a súlyos, szinte erejükön felüli fizikai munkát. A Drégely utcai raktárba gyűjtötték a XIII. kerület négy és a XX. kerület nyolc raktárából a butorokat és innen szállították a vasutra. Október 4-től 8-ig a szó-szoros értelmében éjjel-nappal dolgoztak, hogy időre befejeződjék a munka.

Külön elismerést érdemel az a készség, amellyel KISZ-szervezetünk áldozatkész tagjai társadalmi munkában készítettek elő, csomagolták az elküldésre szánt könyveket.

Nem sablonos köszönet jár érte, a jutalom önmaguk emberségének gyarapodásában van.

Körkapcsolás

Négy kerületi könyvtárvezetőt kérdeztünk meg arról: milyen tapasztalatokkal nyitották meg kapuikat, a hosszabb, rövidebb ideig tartó zárvatartás után.

A 8-as könyvtár vezetője, Bakó Jánosné elmondta, hogy 11 hónapi zárvatartást követően szeptember 1-én nyitott az óbudai könyvtár. A szépen kifestett könyvtárat nagy számmal látogatják az olvasók.

- Mi a véleménye a könyvtár vezetőjének az új fűtési rendszerről, pontosabban a konvektorok felszereléséről?

- Leszámítva a kisebb hibákat, jó dolog, hogy egy csavarás és meleg lesz a könyvtár.

- Hibákat is említettél. Melyek a legzavaróbbak?

- A fűtőtest a legszebb falrészét foglalja el, 12 m² falfelületet!

- Véleményed szerint lehetett volna más megoldást találni?

- Igen. Ha az ablakok alá helyezik el a fűtőtesteket, akkor nem kellett volna a vezetékeket körbe vinni a könyvtáron. De nem kapott a könyvtár megfelelő méretű kályhákat.

- Sajnálom, hogy én nem számolhatok be csupa jó tapasztalatról, mint az egyik könyvtár vezetője előzőleg a Híradóban.

- Nem is az a célja a körkapcsolásnak, hogy csak dicséreteknek adjon hangot, hanem az is, hogy elmondva az észrevételeket, az illetékeseket jobb megoldásra, kivitelezésre ösztönözzük. Bár feltehetően ők is megtesznek minden tőlük telhetőt...

- Ugy hallottam, hogy a zárvatartási idő alatt festés is volt a könyvtárban?

- Igen, sőt új padlóburkolatot is kaptunk. Mellékesen megjegyzem, hogy a padlóburkolat előbb készült el, mint a festés.

- Fordítva célszerűbb lett volna?

- Igen, de nagy kincs a mesterember és az akkor jön, amikor tud. . . .

- Nem mindig, amikorra hívják - egészitem ki

- Ennek bizonyára az anyagi ösztönzés a háttere.

- Nagyobb baj - folytatja a könyvtár vezetője -, hogy a padlóburkolat itt-ott visszahajlik és ez balesetveszéllyel jár.

- A padlóburkolatnak rossz tulajdonsága ez, bár az is feltehető, hogy rosszul, sietve ragasztották le. Érdemes lenne egyszer ennek is utána nézni, hiszen e téren sok a panasz. Talán kötelezni lehetne a vállalkozót jobb munka végzésére.

- Megkérdezném, hogyan lett a tervezett 3 hónapos zárvatartási időből 11 hónap?

- Amit a könyvtárnak saját erejéből kellett megoldania, az nagyszerűen ment.

Dicséret illeti Döme Ottót, ahogy megszervezte és simán lebonyolította a könyvek átköltöztetését a Békásmegyeri Kulturházba. Csak dicsérni tudom Szolnoki Pál műhelyi dolgozó munkáját is. Javarást ő végezte a javításokat, belső munkákat.

- Mit végeztetek ti, könyvtárosok, a zárvatartás idején?

- Katalógus-reviziót végeztünk, csökkent, megfogyatkozott létszámmal. Két könyvtáros elment a könyvtártól, egy szülési szabadságon volt.

- Jelenleg milyen a könyvtár személyzeti ellátottsága?

- Kaptunk két könyvtárost: Salát Pálnét, a 12-es könyvtártól végleg és Böhönyeinét, a 11-esből átmenetileg.

- Az új kollektívának jó munkát kívánunk és reméljük, hogy a gázfűtés praktikus-sága, elfeledtetni majd a beszerelésével járó bosszuságokat.

- . - . - . -

Folytatam a körkapcsolást. A következő interjú alanyom, a 14-es könyvtár vezetője, Zachár Zoltánné azt kérte, hogy ne kelljen újra elismételnie a zárvatartás alatt gyűjtött rossz tapasztalatait.

Óvatosabban kéne végeztetni ezeket a munkálatokat. Inkább egy könyvtárral kevesebb kapjon gázfűtést, de a többiben a munka időre, szervezeten készüljön el. A mérleg a végső soron javunkra billen, hiszen minden átalakítás azért van, hogy a könyvtáraink jobb feltételek között dolgozhassanak. Sajnos a 14-esben is eltolódott a nyitás időpontja. A gyermekkönyvtár átalakítási munkálataihoz még hozzá sem kezdtek! Legjobban azt sajnálják, hogy a hosszú zárvatartás idején sok olvasóját elveszítette a könyvtár. Javarészt az idősebbeket és a gyermekeket, akik már 1 éve nem látogathatják könyvtárukat. Ők is teljes katalógusreviziót végeztek.

Az új könyvtárosokkal most teljes a létszám. A megfiatalodott kollektívával harmónikusan folyik a munka.

- . - . - . -

Hat hónapig zárva volt a 26-os könyvtár is. Szecsődi Jánosné, a könyvtár vezetője elmondotta, hogy a zárvatartás idején csak részben teljesültek a kitűzött tervek.

- Ugy hallottam, hogy a 26-os könyvtárban is gázfűtés lesz?

- Reméljük, hogy hamarosan lesz, csak pillanatnyilag még nincs gázóra - így fűteni sem lehet. Félnék, hogy a hideg előbb megérkezik, mint a gázóra. Az irodánkban nem lesz gázfűtés. Egyébként az irodánkat ki sem festették, s ezt nagyon nehezményezzük.

- Hát bizony nem valami jó, hogy emiatt mégis folytatódik a hagyományos fűtés, pincébe-járás stb.

- Tűzelőnk nincs. A központban a "tűzelőfelelős" azzal érvel, hogy 30 mázsán alul nem rendelhet tűzelőt. Így innen-onnan a könyvtárártól kapjuk majd a szenet.

- Az irodán kívül minden helyiséget kifestettek?

- Igen, nagyon szép lett és kaptunk új P.V.C. burkolatot.

- És - ahogy látom - itt-ott már fel is jött.

- Valóban, elől, az ablaknál több helyen is.

- Szeretném még megkérdezni: milyen munkát végeztek, könyvtárosok, a zárvatartás alatt?

- Katalógusrevíziót hajtottunk végre. A munka croszlánrészét Zengő Gáborné katalógusfelelősünk végezte. Sajnos, nem teljes létszámmal dolgoztunk, de a nyitásra kaptunk két fiatal képesített könyvtárost.

Szomorú hírt is közölnek: raktárvezetőjük, a szorgalmas, készséges Juliska néni szeptember 14-én meghalt. Új raktárvezetőjük most "tanul be"; október 15-én lépett munkába.

Bárány Éva

X

Nagyjából azonos problémákat vet fel könyvtárainkban a zárvatartás. Közösen kell gondolkodnunk: mit kell tennünk jövőben a javító-munkák határidejének betartatásáért. Olyan gond ez, amely nem csak a mi intézményünké. Mégis: olvasók ezreiről van szó, a könyvtárosok korszerű, egészséges munkakörülményeiről. Az elvégzett munkák "minősége" is nem egy helyen hagy kívánnivalót. Vajon el kell fogadnunk, hogy két könyvtárunkban is rosszul, sietve ragasztják a padlóburkolatot?

Jók a korszerű, meleg könyvtárak, az ujonnan beszerelt konvektorok. Jó, hogy dicsérik kerületi könyvtárosaink a műhelyi dolgozók munkáját. Minden észrevétel hasznos, de végső soron azért hangzanak el, hogy az illetékesek - a jövőt illetően - jobban hasznosítsák az általános tapasztalatokat. (Szerk.)

NIKI-TSI NIPONI AKI BUDAPEST

[Japán voltam Budapesten]

Ugy kezdődött az egész, hogy egy londoni Miss hogyishívják.... szóval könyvtárosnő eljött hozzánk Tókióba és a főszerkesztőnek telebeszélte a fejét, hogy mi mindent látott Magyarországon. A Fővárosi Könyvtár dicséretére már nem is talált szavakat.

Tudtam, ennek repülés lesz a vége. Így is történt. Egy szép napon a főszerkesztőm elém állt.

- Utazzék nyomban és győződjék meg a következőkről:

1/ Tényleg rokonaink-e a magyarok?

2/ Budapesten valóban minden wonderful-e?

3/ Olyan-e a Szabó Ervin Könyvtár, ahogy azt a kövérkés londoni Miss lefestette-

Igy kerültem én, a tókiói Kisi-Kisi Shim-Bumm riportere Budapestre. - Helikopter tett le egy tizemeletes csupa-fény toronyház légiállomásán.

- Kiszállni! Szabó Ervin Könyvtár! - kiáltott egy tarkazászlós bakterféle.

Liften suhantunk a földszintre, ahol barnaarcu, markáns, dante-i arcélú vezető fogadott. A hasonlóság olyan volt, hogy szinte felkiáltottam.

- Uram, ön megjárta a poklot!?

Az igazgató mosolygott.

- Tetszik a székházunk? - kérdezte.

- De hisz egy angol Miss... két évvel ezelőtt...

- Azóta épült.

- Ccc! A magyar építőipar!...

Felmehetnének a kölcsönzőbe?

Beléptünk a világos légkondicionált folyosóról a páternoszterbe. Harmadik emelet! Amikor láttam, hogy csőposta viszi a raktárba az olvasók könyv-kérését és percekben belül már hozza is a kért művet, felkiáltottam:

- Ez olyan, mint nálunk, Tókióban.

- Ennek története van - mondta a dantei arcélú. - Két esztendővel ezelőtt kis hír jelent meg az Esti Hirlapban arról, hogy a moszkvai Lenin-Könyvtárban így kölcsönöznek...A hirt elolvasta az az ur, aki könyvtárunk munkájáról tájékoztatja felettes szervünket, a Fővárosi Tanács illetékeseit... Ő lélekszakadva rohant az osztályvezetőhöz:

- Nem hagyhatjuk, hogy a Fővárosi Könyvtár lemaradjon!

- Tényleg, nem! - kiáltott fel az osztályvezető.

- Igazuk van! - állapította meg a főosztályvezető és különkihallgatást kért a tanácselnöktől.

- És?... és?...- ragadott meg a sztori nagyszerűsége.

- Ön csodálkozik, uram?... A Fővárosi Tanács, tudva, hogy a fővárosi könyvtára vagyunk, eddig mindig minden problémánkat maradéktalanul segített megoldani. Így harcolták ki a Fővárosi Tanács illetékesei ezt az épületet is - mondta Mr. Dante nem minden büszkeség nélkül.

Egy halk, sápadt könyvtárosnő jött a bejáraton és egyik férfi-kollégánál érdeklődött.

- Ez nem rám tartozik. Menjen a Módszertani Osztályra - fordult el gyorsan a tudós kinézésű.

- Ki ez a hölgy? - érdeklődtem.

- Repülős! - világosított fel a férfi.

- Á, Kamikaze! - csillant fel a szemem.

- Olyasféle - bólintott.

Üvegfalú, kényelmes, tágas, modernbutorzatu terembe léptünk. Mindenünettől áradt a virágillat.

- Ez a kulturtermünk...

- Az angol Miss azt mondta, hogy évtizedekkel ezelőtt itt még lovak abrakoltak.

- Igen; valaha a Wanckheim-grófék idejében. Mult évben a grófi palota helyén épült székházunk.

- És lovaik már nincsenek?

Az igazgató legyintett.

- Két és fél éves könyvtárosképző-tanfolyamot tartunk...

- Három éve mi volt a kulturterem helyén? - érdeklődtem.

A vezetőm arca elsötétült.

- Lecsó-árusítás... A jelen érdekes az Önök olvasóinak, vagy nem?-mondta kissé ingerülten.

- Az angol Miss arról beszélt, hogy Önöknél bizonyos munkaerővándorlás....

- Volt, uram, volt....

- Talán a törzsgárda-mozgalom?

- Fizetésemelés!.... Az utóbbi két esztendőben államunk a könyvtárosok és a pedagógusok fizetését olyan jelentősen emelte...

Megkérdeztem, mennyi a könyvtárosi átlagfizetés.

Az igazgató közölte.

Gyorsan átszámoltam yen-be. (Nem. Ezt nem írhatom meg!)

Ujabb ámulat.

A Budapest Gyűjtemény az ötödik emeleten. Zug, surrog az elektromos csőposta.....

Pillanatok alatt áradnak a kért könyvek a pedagógusok, diákok, tudományos kutatók asztalaira.

Továbbmenve, az Olvasószolgálatban, a könyvtártudományműveiről Japán-szerte is ismert, kiváló osztályvezetőhöz fordultunk.

- Mr. Remete, mi hallottunk az Önök zseniális "3/4 tömör" raktározásáról. Ezt az egyedülálló helymegtakarítási ötletet!....

- Önök is átvehetik - mondta a szerény Mr. - Cikkem jelent meg róla a Könyvtári Híradóban.

- És megengedi, hogy japánra fordítsuk?

- Ha lapunk nem gördít akadályt...

Kiváncsi voltam most már, mint kolléga, a lapra.

Suhantunk a tizedik emeletre: Bibliográfiai Osztály - ragyogott egy Tejut - fényességű tábla.

Egy kövérkés, kopasz ember fogadott.

- Ő lapunk, a Könyvtári Híradó felelős szerkesztője - mondta az igazgató.

- Az angol Miss említette, hogy rotaprint módon készítik lapjukat, valamint a költőkről, íróikról megjelenő bibliográfiákat.

- Régen volt - mutatkozott be szerényen Mr. Pataki, a szemíveges osztályvezető. - Külön nyomdánk van. Minden bibliográfiánk így készül.

- Önök i g y megbecsülik íróikat és költőiket! - kiáltottam.

A kövérkés, kopasz ember bólogatott.

A következő kérdésnél belémbujt az ördög.

- Az angol Miss arról beszélt, hogy nem minden könyvtárunk tarthat nyitva télen... a fűtés....

Mr. Dante közbevágott.

- Nekünk mindig melegünk van.

- Talán csak két évvel ezelőtt - szólt bátortalanul a szürkés-kék szemű Miss Gáliczky.

- Már nem is emlékszünk rá! - lépett be ebben a pillanatban egy kerületi könyvtáros.

Estig marasztaltak.

- Ugy kedveljük egymást, olyan szorosak a kollegiális kapcsolataink, hogy gyakran össze szoktunk jönni egy kis utó-piára.

/Nem értettem. Ez valami magyar specialitás?/

- Banzáji! - lelkesedtem. - Mi az?

- Cocktail party - világosítottak fel.

Izlelgettem a szó aromáját.

- Amerika! - kiáltottam fel.

- Utól fogjuk érni - nyugtatott meg kissé rezignáltan az igazgató.

A harmadik üveg pezsgő után egy gyors dsókot nyomott az arcomra egy kis miniszoknyás.

- Uram, ne higgyen neki - sugta mellettem egy magas, kopasz kék férfi - ezt KISZ-munkában vállalta.

- Gésa? - sugtam vissza.

- Nem magán-szektor! - legyintett.

Az ötödik üveg pezsgő után felüvöltöttem.

- Igaza volt az angol Miss... Bu... Bu... wonderful!

... Mit kiabálsz? - rázott meg a feleségem. - Kelj fel, vidd le a kutyát, aztán menj a könyvtárba.

Felültem, megdörzsöltem a szememet és egész nap homályosan visszaemlékeztem rá, hogy a tókiói Shim-Bumm-ban így irtam alá a nevemet:

IRÁVSÁV NÁVTSI

HAJGULATOS találkozásaim AZ

ADMINISTRÁCIÓVAL

Mentegetőzéssel kell kezdenem: Isten ments, hogy anarchista lennék - bár egyesek szerint vannak beütéseim. Szóval emiatt örülök, hogy az elmúlt egy-két évben napirendre tűztük az adminisztráció egyszerűsítését. Tapasztalataim is jók. Ezekből bocsátok néhányat közre:

Első találkozás.

A könyvtár szerszámlapját eddig a könyvtár munkatársai használhatták. Mostantól meghatalmazást kell adnom /mint könyvtárvezetőnek/, hogy X.Y. munkatársak használhassák. Abszolút értelemben helyeslem. Tudniillik eddig csak arra kellett figyelnem, hogy aki amúgy is megy a központba, az intézze el az ügyeket. Most már arra is kell figyelnem, hogy az intézze, akinek mindenfajta meghatalmazása van. Két dolgot viszont változatlanul hiányolok:

- ad.1. Ezen a szerszámlapon olyan golyóstollak tömkelege van, amelyek már hat éve nincsenek, de ez senkit sem izgat,
- ad.2. Ha egy ollót akar a kollegám felvenni, meghatalmazásom nélkül nem adnak neki, de /és ez nem formai dolog/ ugyanazon napon az ebédlőben, minden felhatalmazás nélkül átadnak neki 14 ezer, azaz tizennégy ezer Ft munkabért meghatalmazásom nélkül, csak úgy - utcán át!

Második találkozás.

Félévenként nyilatkoznom kell, hogy két gyermekem van. A családi pótlék miatt. Eddig elegendő volt az aláírásom, Most már kell egy aláírás arra is, hogy az én aláírásom hiteles. De ki ellenőrzi a hitelesítő aláírás hitelességét? Senki!!!

Javaslom, hogy ezentul ezt is hitelesítsük, mármint az aláírást hitelesítő aláírását. Mert az is kell! Sőt. Javaslom legyen ez egy végtelen sor. /Ha már az az én aláírásom nem megbízható, mért megbízható Csománé aláírása, aki az enyémet hitelesíti? Ez sértő. A bizalmatlanság legyen konzekvens! /

Továbbmenve azt tettem, hogy mikor bevitettem a nyilatkozatot, vittem magammal a két gyereket is. Hátha az lenne a tökéletes, hogy ujjlenyomatukat odatennénk. Még nem kellett. De ha így "fejlődünk" !!! Felsejlik bennem Karinthy Frigyes javaslata a telefonhasználatról: tudniillik, akik egymással beszélni akarnak, azok együtt jelenjenek meg a postánál és jelentsék be, hogy telefonon beszélni akarnak. Esetleg ez esetben már egyuttal elintézhetik személyesen közös dolgaikat is.!

Harmadik találkozás.

Háromszoros anyagigénylési nyugtatömbünkön kérünk és kapunk anyagot. Kettőt kell bevinni. Évek óta, a multkor először, tévedésből egy feketét és egy pirosat küldtem be. A zöld maradt otthon. /Gondolom, kollégáim egy része e rettenetes visszásság tudomásulvétele után már elájul! Képzeljék: Nem zöldet küldtem./ Mondanom se kell, hogy semmit nem adtak ki! Hát nem a zöldet küldtem. Mi lenne ha a fekete maradna ott. Négy rovatban található aláírásom és könyvtári pecsétünk színjelzet nélkül mit sem ér.

Negyedik találkozás. /Régi találkozás alcimmel/

Évekig kellett jelentenem a semmit. Tudniillik nálunk, mióta könyvtár vagyunk, mindig távfűtés volt. De azért két évig negyedévenként jelenteni kellett a tüzelőállományunkat. Először a Távfűtési Főigazgatóságtól kértem információt. De ez márciusban volt és olyan készlettel rendelkeztek, amiről hihetetlen, hogy közkönyvtárban lehetséges! Aztán a központunk úgy informált, hogy ebben a sajátságos helyzetben azt kell tennem, hogy jelentem: nincs se tüzelőnk, se kályhánk. Szerencsére két év óta már nem kell jelentenem. Pedig hiányolom!!!! Istenem, be jó lenne!

Ötödik találkozás.

Kisjavításainkat munkalapon kell kérnem. Eddig másképp kellett. De így biztosabb és jobb. Képzeld: A Gelka egy telefonra házhoz jön javítani. Saját műhelyünk lassan már csak miniszteri engedéllyel. Hát én így adtam be ez év június végén 5-6 munkai igényemet. Nem tudom, hogy mit tegyek: a felét máig sem végezték el, és írásban nem is reagáltak rá.

Lehet, hogy e papirokat meg sem őrzik? Gyanus.

Mos tanulom a NEP-korszakot a főiskolán. Lenin elvtárs kifejtette, hogy a proletárhatalomban csak akkor burjánzik a fölösleges adminisztráció, mikor az ügyeket nem hozzáértő emberek intézik. Nem én mondtam!

Én csak arra gondolok: Lehet, hogy nem mi könyvtárosok és könyvtárvezetők vagyunk értetlenek és analfabéták?

Amennyiben sikeres lenne ez a kis irásom, úgy megkísérelném vízióim alapján felvázolni a jövőt is következő alkalommal, mint egy képzett futuroológus.

Az adminisztráció futuroológusa. Mert ezt tovább ösztönösen és vaktában nem lehet csinálni! Ez tudományos előrejelzést kíván. A kapcsolt iparoknak - elsősorban a magyar gyógyszeriparnak - előre fel kell készülnie rá.

Maruszki József

Igazgatósági ülések

Az igazgatóság augusztus 12-1 ülésén megvitatta a "Munkaügyi intézkedés" módosított szövegét és több változtatásra hozott határozatot.

Szeptember 9-én Révész Ferenc igazgató tájékoztatta az igazgatóságot; több kerületi könyvtár épületének állaga annyira megromlott, hogy működésük megszűnésével kell számolni. Intézkedett, hogy az illetékes kerületi tanácsok népművelési és építési osztályai, szakértők bevonásával helyszíni szemlét tartsanak, miután a szüneteltetés kérdését a legrövidebb időn belül el kell dönteni;

... tájékoztatást adott a könyvtár éves bevételi terve teljesítésének várható mértékéről;

... határozat született, hogy az 1971. évi munkaterv előkészítése során az igazgatóság külön tárgyalja a karbantartással, berendezéssel és felszereléssel kapcsolatos előterjesztést;

... döntött személyi kérdésekről.

... Szőke Tiborné igazgatóhelyettes informálta az igazgatóság tagjait az MSZBT által 1971 őszén indítandó új olvasómozgalom tervezetéről;

Szeptember 29-én az igazgatóság - korábban, a továbbképzési terv vitája során elhangzottak értelmében - elhatározta, hogy felkéri Aczél György elvtársat, hogy válaszoljon az MSZMP KB Ifjúságpolitikai határozatával kapcsolatos kérdéseinkre.

...határozatot hozott, hogy a legközelebbi igazgatósági ülésen a Gazda-

sági Főosztály adjon tájékoztatást a fűtési idénnyel kapcsolatos előkészületekről, a fűtési berendezések állapotának felülvizsgálásáról;

... információk hangzottak el folyamatban lévő ügyekről, többek között az SZTK ügyintézés felülvizsgálatáról, amelyet rendben találtak és a Központ Rendelő helyiségének megkezdett renoválási munkájáról;

... döntött személyi kérdésekről.

... Határozott a két és fél éves tanfolyamon résztvevő munkatársaknak nyújtandó segítségről, többek között a jegyzetek központi beszerzéséről.

Október 7-én Révész Ferenc igazgató ismertette a Népművelési Főosztály tervezetét a IV. ötéves terv könyvtárfejlesztési vonatkozásairól. Ezek nem kielégítő volta miatt javasolja, hogy írásban küldjük el saját tervezetünket a Főosztálynak.

... a III. könyvtári konferencia előkészületei során ismét bebizonyosodott, hogy illetékes szakmai körök nem kapcsolják be intézményesen könyvtárunk dolgozóit e munkálatokba, a meghívások esetlegesek. A könyvtár dolgozóinak észrevételeit e kapcsolatok szervezetté tételére Révész elvtárs levélben közli a Művelődésügyi Minisztérium Könyvtári Osztályával,

... Az igazgatóság úgy határozott, hogy 1971. január 1-től rendszeres információt kér a mindenkori béralap felhasználásáról és a létszámhelyzetről;

... Révész Ferenc igazgató megbizta a

gazdasági igazgatóhelyettest, hogy a jutalomkeretünkre folyósítandó póthitel ügyében járjon el a Fővárosi Tanács Népművelési Főosztálya illetékeseinél;

... Sávoly Veronika gazdasági igazgatóhelyettes tájékoztatást adott a

fűtőberendezések ellenőrzéséről és állapotáról;

... A KISZ -vezetőség kérésére az igazgatóság a két és fél éves tanfolyamon résztvevő fiatalok tandíjához 1000.- Ft hozzájárulást szavazott meg.

PÁRTHIREK

Szeptember 8-án, vezetőségválasztó taggyűlésen megválasztott pártvezetőség tagjai:

Hont Péterné titkár

Csernák Béláné

Erdődy Ferencné

Hargitai Nándorné

Király Lászlóné

Radvány Tiborné

Vigh Lajosné

Horváth Györgyné a 37-es sz. könyvtár vezetője, alapszervezetünk tagja szeptember 1-től egy éves pártiskola hallgatója lett.

*

Rudas Klára pártcsoportbizalmi tisztviségéről lemondott. A csoport tagjai Zachár Zoltánnét választották meg.

KISZ -hírek

Huszonnyolc KISZ fiatal 4500 könyvet csomagolt be a duplumraktárban az árvizsújtotta területek könyvtárai részére.

Augusztusban Adler Ágnes, Cziboly Józsefné és Klein Judit egy hetes továbbképzésen vett részt a balatonszemesi KISZ-táborban. A KISZ Budapesti Bizottsága meghívottjaként Havas Katalin KISZ-titkár és a Budapesti Bizottság Kulturális Bizottsága képviselőjeként Maruszky József is részt vett a táborozáson.

Az Országos Műszaki Könyvtár és az Országos Széchényi Könyvtár KISZ szervezetével közösen műsoros klub-

estet rendeztünk szeptember 28-án a Józsefvárosi Ifjúsági Klubban. A műsor keretében a Csepeli Munkásotthon Irodalmi Szinpada Csokonai Békaegérfarc c. művét, a FSZEK Antológia együttese pedig vidám irodalmi összeállítását mutatta be.

Az Antológia együttes társadalmi munkában rendezte a KISZ Budapesti Bizottsága könyvtárát. Munkájukért egy magnetofont kaptak ajándékba.

Könyvtárunk Antológia együttesének Garcia Lorca irodalmi összeállítása készül el a közeljövőben. Decembertől szívesen bemutatják a kerületi könyvtárakban is az új műsort.

Szakszervezeti hírek

A Szakszervezeti Bizottság sorozatos üléseinek napirendjén az esedékes szakszervezeti választások előkészítése és technikai lebonyolítása szerepel.

A választásokkal összefüggő munkát a szokottnál is bonyolultabbá teszi, hogy a szakszervezeti munka hatékonyságának növelése érdekében a bizalmi-hálózatot is ujjaszervezzük, kibővitjük s főbizalmi-rendszert léptetünk életbe. A főbizalmiak a kerületi könyvtárak, illetve központi osztályok egy-egy nagyobb csoportját fogják össze, tájékoztatást nyújtanak a tagságnak a szakszervezetet érintő kérdésekről, kölcsönös összeköttetést biztosítanak a Szakszervezeti Tanács, az SZB, illetve a tagság között, a dolgozók érdekeit a területi elv szerint képviselik, s értekezleteik tulajdonképpen egy decentralizált taggyűlés szerepét töltik be. A főbizalmiak a Szakszervezeti Tanács tagjai is, s ez biztosítja, hogy a csoportjukhoz tartozó tagság érdekeit a legfelső szakszervezeti vezető szervben közvetlenül képviseljék, s ugyanakkor a Tanács munkájáról közvetlen tapasztalatok alapján számolhatnak be a tagságuknak.

A bizalmiak sorát jelentősen kibővítettük oly módon, hogy egy-két kivételtől eltekintve minden könyvtári egység saját bizalmival rendelkezik, aki így valós képviselője lehet az adott kerületi könyvtár, osztály, csoport kollektívájának s nem kényszerül egy csoportjához tartozó olyan munkahely dolgozójának ügyeiben állást foglalni, akit közvetlen munkatársként nem ismer eléggé, s így kellő alapossággal állást nem foglalhat. Érvényesítettük azt az elvet is, hogy az egyes egységeknél könyvtár- vagy osztályvezető ne legyen bizalmi, mert összeférhetetlenségi problémák vetődtek fel, s például jutalmazásra, vagy bérkorrekcióra való javaslatnál, stb. a bizalmi véleménye - s egyben felelőssége - nem érvényesülhetett. A bővült bizalmi hálózat minden bizonnyal nemcsak a szakszervezeti mozgalmi, érdekvédelmi, tájékoztató és nevelőmunka hatásfokát fogja növelni, hanem a tagdíjmorál javításában is sokat segíthet. Sajnálatos tény, hogy ezt a témát ismét napirendre kell tűzni, mert jónéhányan elmaradtak a tagdíjfizetéssel, olyannyira, hogy a Szakszervezeti Bizottságnak írásos figyelmeztetéssel kellett élni.

Az SZB határozata alapján 3 hónapos elmaradás után figyelmeztetni kell, s további 3 hónap elmultával a tagot törölni kell, mert mulasztásával önmagát zárta ki a szakszervezetből. A lazuló tagdíjmorál rendkívüli módon hátráltatja a szakszervezet gazdasági munkáját, ugyanis segélyezésre, s más kiadásokra csak a tagdíjfizetés árnyában áll összeg rendelkezésre, így egyes dolgozók hanyagsága miatt arra rászoruló munkatársainknak képtelenek vagyunk segítyt fizetni. Ugyanakkor türhetetlen, hogy előfordul: üdülésre vagy egyéb szakszervezeti juttatásra olyanok is nyújtanak be igényt - s ezt egyes bizalmiak el is fogadják - akiknek többhónapos tagdíjelmaradása van! Felhívjuk a kismamák, a gyermekgondozási segély időszakát töltő munkatársaink figyelmét is, hogy keressenek alkalmat tagdíjuk folyamatos rendezésére, nehogy elmaradásuk miatt hátrányt szenvedjenek. Bizalmiuk készségesen el fogja intézni bélyegeik eljuttatását hozzájuk.

Okt. 14-én hét, a kerületi könyvtárakat magukba foglaló főbizalmi csoportban megtörténtek a választási csoportgyűlések. Ezeket később a központ osztályait érintő választások követik majd. E gyűléseken szakszervezeti bizottság kiküldöttel beszámoltak az SZB két éves munkájáról, ezt megvitatták, majd megválasztották az egyes egységek bizalmijait, a főbizalmiakat, és helyetteseiket, a szakszervezeti küldöttgyűlés tisztviselőit (elnök, jelölőbizottság, szavazatszedő bizottság, mandátumvizsgáló bizottság, jegyzőkönyvvezetők) s a küldötteket. A bizalmiválasztások jegyzőkönyveiben rögzített észrevételek, javaslatok, bírálatok feldolgozása folyamatban van, s az SZB beszámolójába beépítve a küldöttgyűlésen részleteiben megvitatásra kerülnek. Folyamatban van a küldötttertekezlet szervezése.

Az okt. 15-i SZB ülés megtárgyalta a lezajlott választások tapasztalatait, a küldöttgyűlés előkészítésével összefüggő feladatokat, s a szakszervezet 1971. évi költségvetésének tervezetét.

A választások előkészítésén kívül az üdültetés és a kulturális munka egyes kérdéseivel foglalkozott az SZB.

X

Értesítjük munkatársainkat, hogy a szakszervezeti kulturális munka keretében ismét megindítjuk a próza színházi közönség szervezést. Konkrét jegyigényeikkel, (a név, a könyvtár, ill. osztály, az előadás napja és címe, a jegy igényelt körülbelüli árkategóriája feltüntetésével) a kiadott műsorterv alapján minden hó 3.-áig keressék fel N é m e t h Györgyöt, a központ katalógizáló osztályán /330-580, 905 mell./.

Felhívjuk munkatársaink figyelmét arra, hogy a jegyek árát, azok átvételekor kell kifizetni. Ettől még kivételes esetben sem tudunk eltérni a folyamatos jegyellátás biztosítása érdekében. A jegyek esetleges visszaváltására, vagy cseréjére lehetőségünk nincsen.

X

Ujjáalakult a Szakszervezeti Bizottság kulturális albizottsága. Okt. 21-i megbeszélésükön megvitatták a soronlevő feladataikat, számba vették az eddig felmerült ötleteket és kívánságokat, a jövő kulturális munkatervét alapjait. Kérjük munkatársainkat, hogy az e témába vágó ötleteiket, javaslataikat, igényeiket a bizalmi hálózaton keresztül juttassák el az SZB-hez. A bizottság terveiről, programjáról legközelebbi számunkban adunk részletes tájékoztatást.

EZ TÖRTÉNT...

Október 28-án Aczél György elvtárs, az MSZMP KB titkára adott tájékoztatást könyvtárunk munkatársainak a KB Ifjúságpolitikai határozatával kapcsolatos kérdésekről a Fővárosi Tanács klubtermében.

X

A prágai városi könyvtár tizenöt munkatársa tett hivatalos látogatást szeptember 4-én könyvtárunkban. A központ tevékenysége iránt érdeklődő csehszlovák kollégáinkat Révész Ferenc igazgató fogadta.

X

Ugyancsak központi könyvtárunkat látogatta meg szeptember 18-án a Liverpool-i városi könyvtár két munkatársa.

X

Az utóbbi két hónapban a szokottnál is nagyobb olvasói idegenforgalmat bonyolított le központunk: bolgár és finn, szovjet és dán, ausztráliai /Melbourne/, svéd, NDK és NSZK-i könyvtáros kollégák és kutatók érkeztek, tanulmányozták központunkat, illetve hálózatunkat, vagy készülő munkáikhoz gyűjtöttek anyagot. Megemlítjük Halász Miklós new-yorki magyar író, aki az anarchistákról itt befejezett, történelmi riportjának kiadásáról a Kossuth Kiadóval is tárgyal, Gerhard Teichet, a kielői Világgazdasági Intézet könyvtára osztályvezetőjét /Halászhoz hasonlóan ő is másodszor jár nálunk/ Teich tanulmányozza a századeleji magyar gazdasági irodalom bibliográfiáit. Utólag levélben kérte Szabó Ervin nagy cimgyűjteményeinek fotómásolatait. Több nyugati kutató foglalkozik, főként az USA-ban a századelő magyar haladó értelmiségi mozgalmával. A nálunk jártak, a Huszadik Század, a Szabadgondolat és hasonló lapok anyagát tanulmányozták, vagy tanulmányozzák.

X

Fábián Éva kutató elismeréssel adózott az Archivumban található Sean Ó Casey irodalmi kritikákról, melyek a New-York-i Central Library, a Lincoln Center Library és a British Museum anyagai után is nyújtottak számára új és rendszerezett ismereteket.

A Központ régi hirlap- és folyóiratállománya hiányainak mikrofilmek útján való pótlása tovább folyik: október 13-án érkezett meg újabb 16 évfolyamnyi mikrotekercs, a Népszava 1881-1903-as anyagáról, illetve a Gondolat 1935-1937-es kötetéről.

Az új mechanizmus szellemében az eredetiben mintegy 10-12.000 Ft értékű források másolásáért selejtezésre szánt folyóiratokatadtunk cserébe.

X

Könyvtárunk az olasz szaksajtóban. Most küldte el G. Amandi, a Genova melletti Savona városi könyvtárának igazgatója 1969-es budapesti látogatásakor gyűjtött anyaga alapján az olasz könyvtárosok központi Bollettinojában a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtárról közölt tanulmányát. A még 1969 novemberében megjelent cikk igen sok adatra támaszkodva, rendkívül magasra értékeli központunk és a hálózat munkáját, szervezetét, eredményeit.

X

Befejeződött a Központ Olvasószolgálatának munkatársai által az MTA Szociológiai Kutatócsoportjával közös vállalkozásként indított magyar szociológia -történeti retrospektív bibliográfia első kötete. A Huszadik Század, a Szabadgondolat, és A Munka Szemléje anyagát felölelő, közel 3200 tételes, részben annotált cingyűjtemény, függelékeivel együtt sokszorosításra készen áll a Propaganda Osztályon. Előreláthatóan még ebben az évben megjelenik.

X

A Központi Olvasószolgálat, mint szociológiai gyűjteményünk gondozója a KMK illetékes osztályával közösen készítette a korábbival szemben módosított tervzetet a szociológiai anyagot gyűjtő fővárosi és vidéki könyvtárak kooperációjára. A program szerint novemberben kerül sor eszmecserére központunkban a különböző könyvtárak meghívott küldötteivel.

X

A XXI. kerületi Tanács VB és a Csepel Művek Tröszt Szakszervezeti Bizottsága a Csepeli Munkásotthonban ez évben rendezte meg első alkalommal a Kerületi Nép-művelők Napját, október 29-én. Az egész napos konferencia programjában szerepelt a könyvtárosok szekciójának, amelynek vitavezetője Páldy Róbert elvtárs, a Könyvtáros c. folyóirat szerkesztője volt. A vita témájaként: A könyvtárak helye a közművelődésben szerepelt.

Oktatási hír

Gyermekpszichológiai előadássorozatunk keretében Nagy Attila, a KMK tudományos munkatársa Olvasáslélektani kérdések címen tartott előadást gyermekkönyvtárosaink számára.

X

EZ TÖRTÉNT A FELNŐTT KÖNYVTÁRAK MŰVELŐDÉSI KÖREIBEN

Szeptember 11-én tartotta alakuló összejövetelét a 6-os könyvtár Művelődési köre. Összeállították az első félévi programot, majd megvitatták Sarkadi Imre: Szökevény c. novelláját.

Szeptember 25-én Voltaire: Candide c. művét beszéltek meg a fiatalok.

Október 6-án ellátogattak a Budapesti Műszaki Egyetemre, ahol megnézték az atomreaktort.

Október 9-én Puskin: Anyeginjét és az író A kapitány lánya c. elbeszélését vitatták meg. A foglalkozásokat H a v a s Katalin vezette.

XXX

Ifjusági Kör alakult a közelmúltban a 23-as könyvtárban is. A Kör első összejövetelét október 7-én tartotta. Ez alkalommal az első félévi programot állították össze és vezetőséget választottak. A foglalkozást L u k á c s Györgyné vezette.

XXX

A 35-ös könyvtárban a nyári szünet után szeptember 2-án jöttek először össze a Művelődési Kör tagjai. "Röhög az osztály" címmel vidám irodalmi műsort rendeztek Karinthy Frigyes és Fehér Klára műveiből. Közreműködött Stark Julia és Némethy Márta.

Szeptember 9-én irodalmi folyóiratokat ismertettek a klubtagok.

Szeptember 16-án és 23-án szabad klubfoglalkozás volt.

Szeptember 30-án "Bevezetés a komoly zenébe" címmel Stark Julia tartott előadást, melyet a Muzsikáló zenetörténet lemezeivel illusztrált.

XXX

A 37-es könyvtár Művelődési Körének fiataljai szeptember 15-én találkoztak ismét a könyvtárban. Adler Ágnes vezetésével megbeszélték a programot, majd vezetőséget választottak.

Ugyancsak megtartotta első összejövetelét a 37-es könyvtár Politikai Köre is szeptember 27-én. Ez alkalommal ők is a következő félévi programot beszéltek meg.

Október 1-én Simor András "Nacionalizmus - internacionalizmus" címmel tartott előadást a Politikai Körben.

Szeptember 30-án tartotta első összejövetelét a 44-es könyvtár Művelődési Köre is. Ez alkalommal "Mi a véleményem a munkáról?" címmel rendeztek vitát. Vitavezető Gujgiczter Imréné és Klein Judit volt. Sok érdekes kérdés vetődött fel, így a vitát még egy alkalommal folytatják.

XXX

EZ TÖRTÉNT A GYERMEKKÖNYVTÁRAKBAN

A Könyvtári Híradó olvasásakor már jól az őszi hónapokban járunk, tájékoztatásunk azonban nyári és a tanév megkezdése óta megtartott foglalkozásokról szól.

Nyári kulturális programok:

A VIII. kerületi Asztalos János napközis táborban rendezett mese és játékdél-előttöt a 9-es gyermekkönyvtár, más alkalommal Szász Eta előadóművész tartott mesefoglalkozást a könyvtár felkérésére.

A csepeli táborban három alkalommal "Népek játéka", "Mese, mese, móka", "Sárkánykigyók unokája" címmel a 17-es gyermekkönyvtár szórakoztatta a pajtásokat.

A rákospalotai könyvtár szervezésében Polgár Judit előadóművész Petőfi Sándor: János vitéz-ét mondta el, majd néhány részletet a gyermekek el is játszottak.

A 35-ös könyvtár a soroksári uttörőtáborban Arany László: Fehérlófia c., és Zelk Zoltán: Három nyul c. meséjét ismertette meg a gyerekekkel, akik le is rajzolták a mesében szereplő állatokat. Ez a könyvtár még három alkalommal tartott foglalkozást a táborban, programjában népmesék, találós kérdések szerepeltek.

A II. kerületi uttörőház nyári kulturális programjában a 37-es könyvtár két alkalommal tartott foglalkozást. Felsőtagozatos pajtásoknak irodalmi és történelmi fejtörőjátékot, a kicsiknek meseórát.

A 28-as könyvtár a nyár utolsó hónapjaiban szervezett vidám, játékos foglalkozásokat. A mesékhez kapcsolódó diafilmet is vetítettek.

A 41-es könyvtárban több mint 30 olvasó vett részt a könyvtár "Ki mit tud"-ján, melyen verseket, meséket mondtak el a gyerekek, és vidám jeleneteket adtak elő. Ezt a foglalkozást még két meseóra követte.

Mesedélután és dramatizált meseórát tartottak olvasóiknak az 5-ös, 9-es, 10-es, 25-ös és a 36-os könyvtárak.

Napközis programok:

A szeptemberi tanévkezdés után már néhány napközis csoport is kérte a könyvtárak segítségét a meseórák megtartásához. A csepeli 17-es gyermekkönyvtárban az I. osztályos napköziseknek a 36-os könyvtár III., és IV. osztályosok részére hangulatos csoportos mesehallgatást és játékot szervezett.

A 16-os könyvtár vezetője a II. osztályos napközis csoportot az iskolában kereste fel, hogy a mesekönyvek bemutatásával, gyermekfolyóiratok ismertetésével könyvtárpropagandát fejtsen ki.

A csepeli 17-es gyermekkönyvtárban tett látogatást több napközis csoport. Az alsótagozatosoknak meseórát, a felsőtagozatos tanulóknak könyvtárbe mutatót tartottak. Ugyancsak könyvtárbe mutatót tartottak a 38-as, a 44-es gyermekkönyvtárban, a 13-as, a 16-os, a 24-es könyvtárban. A lőrinci könyvtárban a napközisek kérésére népballadással, mondákkal, regékkel foglalkozó műveket ismertettek.

Természettudományos honismereti, kulturtörténeti programok:

A 44-es gyermekkönyvtár mint minden évben, az idén is látogatást tett olvasóival az Uránia Csillagvizsgálóban. A távcsöves bemutatás után érdekes népszerű előadást hallgattak a gyerekek. A jelenlévők sok érdekes kérdése bizonyította tájékozottságukat és a témához kapcsolódó ismereteiket.

Margitsziget nevezetességeit tekintették meg a 3-as, 5-ös és a 28-as gyermekkönyvtár olvasói. Pihenésként a szigetről szóló történelmi és irodalmi játékokkal szórakoztak.

Állatkerti sétát szervezett a 3,5,9,44-es gyermekkönyvtár. Ezt megelőzte olyan könyveknek az ismertetése, amelyek kapcsolódtak az állatvilág bemutatásához, az állatkert történetéhez. A kirándulásra elsősorban olyan olvasókat hívtak meg, akik szeretik az állatregényeket, és az ismeretterjesztő könyvek közül is a témához kapcsolódó irodalmat olvassák legszívesebben.

A XX. század szoborgyűjteményét tekintették meg a Nemzeti Galériában az 5-ös gyermekkönyvtár olvasói. A tárlatlátogatás után a kiállítás résztvevői megnézték a témához kapcsolódó könyvtári könyvek kiállítását, melyen különös szerepet kaptak a kézikönyvek és reprodukciók.

A Szabadság-hegyre és a János-hegyi kilátóhoz szervezett honismereti kirándulást a 28-as és a 41-es könyvtár. A helytörténeti ismertetésen túl megtekintették Budapest új nevezetességét, a Libegőt is.

A Móra Ferenc Ifjúsági Könyvkiadó "Olvasónapló-pályázat" programjai:

Szinte valamennyi gyermekkönyvtár részt vett benne. A pályaművek beküldési határideje előtt néhány könyvtár olyan foglalkozást tartott, melyen a pályázaton résztvevő pártások segítséget kaptak az anyagkutatás módszereihez, a segédeszközök használatához. Rátkai István, az olvasónapló szerkesztője tartott a gyermekkönyvtárakban foglalkozásokat. Értékelték a hozzájuk beérkezett olvasónaplókat és a legjobbkat jutalomban részesítették: a 3, 5, 7, 9, 12, 44-es stb. gyermekkönyvtárakban, valamint a 36, 40, 45, 43-as gyermekrészlegekben.

Dickens halálának 100. évfordulójára emlékeztek a 9-es, 39-es könyvtárban. Az író életének, munkásságának ismertetése után részleteket olvastak fel műveiből. A méltatáshoz felhasználták a Twist Olivér c. diafilmet is.

Bartók Béla munkásságát ismertették a 23-as és a 9-es, valamint a 36-os könyvtárban. A színvonalas előadásokat lemezhallgatás egészítette ki.

"Kulturális kapcsolatok a szomszéd népekkel" címmel előadást szervezett a 38-as gyermekkönyvtár, melyre Witzl Annamária előadót hívták meg. Az előadást szemléltették hanglemezekkel, könyvekkel, képeslapokkal. Ugyancsak e könyvtár az ismeretterjesztő irodalom népszerűsítése céljából bemutatta "Hullámok felett, hullámok alatt" címmel a Bölcs Bagoly sorozatot.

"I. István és kora" címmel tartott előadást a 39-es könyvtár gyermekolvasói részére. A jelenlévő 30 hallgató közül többen megtekintették a székesfehérvári kiállítást, és beszámoltak az ott látottakról.

Felsőtagozatos olvasók részére honismereti előadást tartottak "Utazás a Balaton körül" címmel a 35-ös soroksári könyvtárban. Felhasználták többek között a Balaton uti-könyvet, s Lipták: Aranyhíd c. művét. Hanglemezeiről több balatoni népdallal ismerkedtek meg.

A 10-es gyermekkönyvtár "Népművészet" címmel több alkalommal tartott könyvismeretet a Tomori-úti iskola kézimunka szakkörének. A szakkör tagjai a könyvtár olvasói.

A Könyvbarátok Köre programjai:

Régi és új Könyvbarátok Körének volt évnyitó és alakuló foglalkozása a 3-as Szőrényi uti, a 36-os, a 35-ös és a 40-es könyvtárban. A rendezvényen megjelent olvasók a kör programjának megbeszélése után fejtörő játékot, barkochbát stb. játszottak.

A Wekerle telepi 16-os könyvtár és a 4.sz. iskola közös szervezésében megalakult a "Könyvbarátok Köre", mely rendszeresen tart foglalkozást a könyvtárban. A szakkör célja: a könyvekkel való ismerkedés, a könyvtár használatának megismerése.

A VIII. osztályos olvasóknak műsorral egybekötött bucsuztatása volt a 13-as budafoki és a 17-es gyermekkönyvtárban. Több könyvtárban olvasószervezési versenyt hirdettek.

Személyi hírek

Kitüntetések

Vasvári Istvánnak a Népköztársaság Elnöki Tanácsa a Felszabadulási Jubileumi Emlékérem kitüntetést adományozta.

Császár Antalné, Csomor Tibor, Hornyánszky Károlyné és Kelényi Ákosné munkatársainkat a Művelődésügyi Miniszter augusztus 20-án alkalmából, tevékenységük elismeréséül Szocialista Kulturáért kitüntetésben részesítette.

Ugyancsak augusztus 20-a alkalmából Arató Béláné, Debreceni Csabáné, Dudás Franciska, Füleki Jánosné és Mészáros Sándor jó munkájuk elismeréséül Miniszteri Dicséret Oklevélben részesültek.

Kiváló dolgozó oklevelet kapott Mezőfy Mihályné.

Amint azt lapunk előző számában hírül adtuk, ez alkalommal került sor a törzsgárda-jelvények és igazolványok átadására.

Kinevezések

Az igazgató Mikó Zoltánt, a KKO osztályvezető helyettesét 1970. augusztus 15-vel a Propaganda Osztály vezetőjévé;

Király Lászlónét, a KKO csoportvezetőjét szeptember 1-vel a KKO osztályvezető helyettesévé;

Ecsedy Klára megbízott könyvtárvezetőt szeptember 1-vel a 46-os könyvtár vezetőjévé;

Herendi Károlynét, az Olvasószolgálat folyóirat-csoportjának megbízott vezetőjét szeptember 1-vel a folyóirat-csoport vezetőjévé nevezte ki.

■

Kertész Pál, a 28-as könyvtár vezetője szeptember 12-én ünnepelte munkábalépésének 25. évfordulóját.

Új munkatársaink

Aradi András könyvtáros a 28-as, Benczik Vilmosné könyvtáros, a 14-es, Bordács Andrea könyvtáros, a Központ, Bordás Lászlóné raktárkezelő, az 1-es gyermekkönyvtár, Császár Ilona könyvtáros, a 28-as, Faludy Margit könyvtáros, a 45-ös, Kelecsényi Istvánné könyvtáros, a 12-es, Király Istvánné könyvtáros, a 19-es, Kocsis Kálmánné könyvtáros, a 6-os, Nagy Józsefné raktárkezelő, a 25-ös, Óri Jánosné könyvtáros, a 37-es, Schréger Éva könyvtáros, a 17-es gyermekkönyvtár, Solymár Ildikó könyvkötő, a Központ. Somogyi Jánosné raktárkezelő, a 2-es Szabó Sándorné raktárkezelő, a 2-es, Óri Jánosné könyvtáros, a 37-es és Winter Julia könyvtári technikus a 48-as könyvtár munkatársai.

Kilépések

Arató Antal, a 27-es, Bajmóczki Istvánné, a 2-es, Bordos Ilona, a 2-es, Fehér Pálné, az 5-ös gyermekkönyvtár, Lengyel Lászlóné a 19-es, Mérő Zsuzsa, a 22-es, Román Mariann, a 19-es, Szokola Lászlóné, a 23-as, Torda Miklósné, a 45-ös, Tóth Jánosné, a 28-as, Vajda Brigitta, a 48-as, Végvári Tivadarné, a Központ és Vörös Balázné, a 4-es könyvtár munkatársai.

Áthelyezések

Bazán Lászlót a Központi Könyvraktárból a KKO-hoz, Benczur Ágneszt a 18-as könyvtárból a 19-es könyvtárba, Csoboth Attilánét a 6-os könyvtárból a Központ B. Gyűjteménybe, Diósi Györgynét az 1-es gyermekkönyvtárból a 28-as könyvtárba, Hopp Győzőnét a 10-es gyermekkönyvtárból a 10-es könyvtárba, Matolcsi Tamásnét a 20-as gyermekkönyvtárból a KKO-hoz, Nemespany Ágneszt a 6-os gyermekkönyvtárból a Központ Olvasószolgálathoz, Németh Zsuzsát a 17-es gyermekkönyvtárból a 38-as gyermekkönyvtárba, Szeleczy Máriaát a KKO-ról a 10-es könyvtárba, Vereckey Ágneszt a 11-es könyvtárból az 1-es könyvtárba és Zima Istvánnét a 27-es könyvtárból a 48-as könyvtárba helyezte az igazgató.

Nyugdíjazás

Császár Antalné, a 21-es könyvtár dolgozója, ez év augusztus 15-én, Csónka Istvánné, az 1-es gyermekkönyvtár dolgozója szeptember 1-én, Kiss Elekné, a Központ dolgozója szeptember 30-án ment nyugdíjba.

Szeretnénk, ha éreznék: velünk maradnak mindazzal, amit könyvtárunkért tettek. Mindenek előtt hivatástudatukkal, szorgalmas munkájukkal. Megérdemelt pihenésükhöz jó egészséget kívánunk.

Halálozás

Barta Julia /1911-1970/. Eredeti szakmája szerint női szabó volt, de egészségi állapota miatt, ezt a munkát abba kellett hagynia. 15 éve került a Szabó Ervin Könyvtárba, s mindvégig egy helyen, a 26-os könyvtárban dolgozott, mint raktárkezelő. Szorgalmas, lelkiismeretes ember volt, sajátjaként szerette a könyvtárat, büszke volt eredményeire.

Nehéz, küzdelmes élete volt, még 59 évesen is dolgozott, amikor egy hirtelen támadt betegség sok szenvedés után elvitte.

A könyvtár dolgozóit és olvasóit Malála megrendítette. Emlékét tisztelettel őrizzük.

A 26-os könyvtár
kollektívája

Fegyelmi határozat

Az 1970. szeptember 24-i revizori ellenőrzés megállapította, hogy Mészáros Sándor, a 2-es könyvtár könyvtárosa súlyos pénzügyi szabálytalanságot követett el. Ezért az intézet igazgatója szigorú megrovásban részesítette. Alacsonyabb beosztásba, könyvtári raktárosként áthelyezte a Központi Könyvraktárba. Két évre a kedvezményekből (béremelés, jutalom stb.) kizárta. Intézkedés történt az okozott kár nagyságának megállapítására, majd megtérítésére.

TARTALOMJEGYZÉK

A Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár Új Évkönyve	Lakos Katalin	1
Az 1970/71-es továbbképzési terv		3
A zenei könyvtárak nemzetközi szövetségének lipcsei kongresszusa	Szalai Ágnes	5
Tapasztalatcserén Varsóban	Vukán Viktória	8
Varsói mozaik	Hiripi Lajosné	10
Fontos, hogy a fiatalok önálló tevékenységi kört kapjanak	Gáliczky Éva	12
Látogatás a Budapest Gyűjteményben	Gáti Istvánné	15
A napközik és a könyvtárak együttműködése	Jancsovic Klára	18
A könyvek esélye a szabadpolcon	Kamarás Istvánné	20
Új kiadványaink	Lakos Katalin	22
Lakos Katalin Engels bibliográfiájáról	Remete László	23
Bartók Béla 1881 - 1945 - Dokumentumok	Krémer Julia	24
Illés Zsuzsa: A vers és színműbarátok klubjának tartalmi és módszertani leírása	Márffy István	25
Évadkezdés előtt	Kovács Csilla	26
Szemléltető propaganda munka a 28-as könyvtárban	Kovács Lajosné	27
Széljegyzet	Bárány Éva	29
Niki -Tsi Niponi Aki Budapest	Irávsav Návtsi	32
Hangulatos találkozásaim az adminisztrációval	Maruszkai József	36
Igazgatósági ülések		38
Párthirek		
KISZ-hirek		39
Szakszervezeti hírek		40
Ez történt		42
Személyi hírek		47

Felelős kiadó a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár igazgatója

Készült a FSZEK sokszorosítójában

Engedélyszám: III/P/21/300/968

Szerkesztőbizottság: Bárány Éva, Dobos Piroska, dr. Ecsedy Andorné,
Farkas Józsefné, Gáliczky Éva, Márffy István és Sándor Ottóné

Felelős szerkesztő: Vasvári István

Főszerkesztő: Szőke Tiborné

Terjedelem: 6,5 A/5 iv

Táskaszám: 70/34

Példányszám: 400